

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій

30 вересня 2019 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги. Сьогодні у нас засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки, інновацій. І нам пропонується наступний порядок денний.

Перше питання. Про проект Закону про Державний бюджет України на 2020 рік (реєстраційний номер 2000 від 15.09.2019 року).

Друге. Про проект Закону про внесення змін до Бюджетного кодексу (реєстраційний номер 2144).

Про внесення змін до складу робочої групи Комітету Верховної Ради України з питань освіти і науки та інновацій з підготовки проекту Закону України про повну загальну, середню освіту.

І четверте – "Різне". Про премію Верховної Ради України молодим ученим та іменні стипендії Верховної Ради України для молодих вчених – докторів наук.

І про проведення 8, здається, листопада, круглого столу на тему: "Щодо застосування критеріїв в оцінки науково-педагогічної або наукової діяльності здобувачів вчених звань".

Якщо такий порядок денний підтримується, давайте проголосуємо, підтримаємо його. Колеги, прошу голосувати. Дякую. Одноголосно.

У нас немає з нами пана Воронова сьогодні. Правильно? Всі інші члени комітету... А, і Павленка. Всі інші члени комітету є. Супер.

Отже, давайте перейдемо до першого питання: про проект Закону про Державний бюджет України на 2020 рік.

Проектом закону визначено доходи бюджету, видатки державного бюджету і по головним розпорядникам бюджетних коштів, зокрема. Нам, напевно, немає сенсу обговорювати те, що вже закладено. Є сенс, напевно, обговорити те, що ми хочемо додати або що змінити в проекті, які зміни ми хочемо, і як комітет запропонувати до Закону "Про Державний бюджет України на 2020 рік". І хто у нас від Міністерства фінансів? З кого краще?

Давайте тоді ми попросимо Мінфін пару слів сказати про проект бюджету.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Добрий день. Єрмоличев Роман, директор департаменту видатки бюджету в гуманітарній сфері Міністерство фінансів.

Ну, так як ви сказали, я не буду акцентувати увагу, можливо, те, що є, я думаю, що більше сконцентруватися на, можливо, додаткових потребах, можливо, там всередині пошукати якусь ефективність. Але я коротко скажу, на чому концентрувалась взагалі підготовка до проекту бюджету. Ви чудово знаєте, да, що проект бюджету формувався на діючих макропоказниках, які були закладені ще колишнім урядом. Відповідно, проект бюджету може доопрацьовуватись до другого читання, виходячи із уточнення макропоказників і виходячи із нових прийнятих законів, які збільшують і впливають на дохідну, на видаткову частину.

Зупинюся на освіті і науці. Освіта визначена в розмірі 136 мільярдів. Це, якщо говорити тільки про державний бюджет. Основна концентрація видатків це була звичайно освітня субвенція. Підтверджу, що в освітній субвенції не врахована реалізація Постанови 822, тому що за тою потребою, знову наголошу, потребою, яка нам дана регіонами і органами держави на реалізацію цієї постанови, це близько 43 мільярдів гривень, які включає і державний, і місцевий бюджет. Звичайно, що нинішня економічна ситуація не дозволяє реалізувати просто так збільшенням цих видатків на цю постанову кошти. Тобто нада або переглядати постанову, або відтерміновувати, або якимось чином шукати додаткові джерела надходження до державного бюджету.

Видатки. Була дещо критика, що ми зменшуємо видатки на вищу освіту, уряд. Це не так. Тому що видатки на коледжі, які сиділи в поточному році по одній бюджетній програмі, вони розділені. Тобто там пішов плюс. Окремо виділена бюджетна програма фонду розвитку капітальних видатків. Зрозуміло, знову критика була з приводу, що ми зменшили кошти, 475 було в цьому році і 250 на наступний рік. Ми розуміємо, що ця сума зменшена. Але хочу наголосити, що першочергово уряд визначає потребу в поточних видатках, а, виходячи із дохідної частини, потім визначає капітальні видатки. І плюс ми спільно з Міністерством освіти хочемо запровадити більш прозорий механізм розподілу цих коштів, а не так, як було до цього року.

По освіті. Ну, більше таких питань. Все залишається без змін. Інклюзія залишається. Стипендії, тоже все буде забезпечено. Повернусь до науки. Наука, збільшено видатки на Національний фонд досліджень майже в два рази. Тобто в цьому році 260 мільйонів, на наступний рік пропонується 526 мільйонів гривень. Тобто ми надіємося, що фонд все-таки запрацює і буде надавати цю грантову підтримку науковим дослідженням.

Основне, мабуть, все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи є в когось запитання до Міністерства фінансів?

Тоді в мене є, якщо можна. Просто поясніть, якщо можна. У 2020 році ВВП планується в обсязі 4 трильйони 551,7 мільярдів, правильно? На 15.08.2019 цей показник згідно з прогнозом Мінекономрозвитку 4 трильйони 14,7 мільярдів. Тобто його зростання буде приблизно – не приблизно, а точно, 537 мільярдів, правильно? При цьому доходи державного бюджету збільшено на скільки? На... видатки державного бюджету на 57 мільярдів. Да, видатки на 57 мільярдів, тобто на 5 відсотків. 13,4 відсотки зростання номінального ВВП і 5 відсотків зростання видатків. Тобто в нас, я так розумію, що перерозподіл ВВП через державний бюджет зменшується, да, з 27,7 до 25,7. Скажіть, будь ласка, чому? Просто поясніть.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Зрозуміло, що ціль будь-якого уряду повинна бути до зменшення перерозподілу видатків через державний бюджет, через ВВП. Відповідно і нинішній міністр фінансів заявляє позицію таку, що в нас питання перерозподілу через ВВП державний бюджет повинен бути зменшений. І плюс також позиція, що державний борг повинен бути зменшений до...

Це основні тези, які повинні бути самоціллю для будь-якого уряду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я до чого запитую? Тому що, якщо подивитися на попередній показник перерозподілу 27,7 то якби він був збережений в 2020 році, то це дозволило б збільшити видаткову частину на 90 мільярдів.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Я не можу чесно відповісти на такі загальні речі, які... Я знаю загальну позицію Міністерства фінансів в частині зменшення. От більше

деталей і перерозподілу між пріоритетними галузями, ви ж розумієте, да, що бюджет формується, виходячи із того, які боргові показники треба забезпечити, який борг обслуговування, як забезпечити цих 5 відсотків на оборону і все остальне. Тобто ріст, точніше, на освіту видатки не зменшували, і ви бачите по показникам, що вони збільшуються і на науку, і на освіту, виходячи з тих меж, які дозволяє дохідна частина.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, що ви згадали про 5 відсотків на військову частину. А 1,7 відсотка на науку?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ну, ви ж чудово, да, ми не будемо кривити душею, 1,7 відсотка ВВП – це близько 60 мільярдів гривень, які на сьогодні, да. Тобто це так само як і реалізація 822 Постанови про заробітну плату, тобто ми можемо будь-які закони приймати, 7, 10 відсотків...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все так, я з вами погоджуюсь. Але постанова Кабінету Міністрів і закон України мають трішки різне...

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Я цілком з вами погоджуюсь, да. Але якщо взяти всі законодавства, ви також чудово знаєте, всі взяти закони і приплюсувати всю потребу на виконання законів, ви чудово розумієте, що це не хватить того нашого бюджету, який є на сьогодні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, чи є в когось ще запитання до Міністерства фінансів?

Добре. Тоді я прошу Міністерство освіти прокоментувати можливі зміни або бажання змін до проекту державного бюджету.

НОВОСАД Г.І. Всім доброго дня! Дякую, пане голово. Шановні народні депутати! Я тоді не буду повторювати загальні цифри, які говорив Роман щодо загальних показників по освіті і по науці. У нас, дійсно, залишилось на тому ж рівні усі наші основні субвенції. Ну, на жаль, на тому ж рівні залишилась освітня субвенція, оскільки не врахована 822 субвенція на модернізацію професійних закладів, на інклюзивну освіту і на "Нову українську школу".

Одразу зазначу, що у своєму листі до комітету ми пропонували продовжити дію субвенції на підвищення якості освіти і просили додаткових 600 мільйонів в своєму листі тиждень тому. Ми пропонуємо зараз цей лист, цю пропозицію відкликати, її не розглядати і не враховувати, оскільки з Міністерством фінансів ми ще раз переглянули наші залишки по цьогорічним субвенціям, по трьом субвенціям (по, по освітній і по підвищенню якості), у нас є достатньо залишків, щоби лише на наступний рік (про 21-й я сподіваюся, що будемо говорити окремо) забезпечити закупівлю автобусів і забезпечити кошти для модернізації опорних шкіл. Бо якщо ми говоримо про модернізацію мережі закладів загальної... повної загальної середньої освіти, то, вочевидь, нам на це потрібні кошти. Але ми їх знайдемо з цьогорічних коштів і додатково не просимо. Це що стосується субвенцій.

Що стосується... А, ні. Ще щодо субвенцій. Все-таки ми досі доопрацьовуємо з Міністерством фінансів варіанти того, що робити з 822 постановою. Вочевидь, її необхідно переглядати в частині загалом її механізму, але у нас тривають робочі дискусії щодо того, чи можемо хоча б на якомусь рівні забезпечити її виконання, у нас є два варіанти, набагато мені суми, ніж 20 мільярдів, які ми зараз пропрацьовуємо, і сподіваюся. До другого читання вийдемо з якоюсь позицією. Так, по субвенціях це все.

По програмах бюджетних. По освіті. Якщо можна. Ми просили додаткових 3 мільйони 171 тисячу на державну службу в якості освіти для відряджень працівників служби та її територіальних органів для проведення інституційного аудиту. Це зазначено в нашому листі на комітет, а також на Міністерство фінансів. Просили додаткових... в листі було 12, але ми перерахували, ще раз переглянули ТЗ і просимо врахувати не 12, а 8 мільйонів гривень до КПКВК 1260 (це загальнодержавні заходи в сфері освіти) на створення єдиної електронної системи моніторингу працевлаштування. Власне, створення цієї системи нам вкотре рекомендовано зробити проектом Державного бюджету на 2020 рік та і на 2019-й також просимо закласти нам на це кошти.

Інше питання, яке не враховано в проекті бюджету на 2020 рік, це окрема бюджетна програма, Національна комісія зі стандартів державної мови, яка передбачена Законом про функціонування державної мови. Нам ці кошти в

граничних не враховані. Просимо додатково нам врахувати 33 мільйони 600 гривень на функціонування цієї комісії.

Залишається у нас, це таке внутрішнє більше питання, підвішене, це програма 1010 загальне керівництво та управління у сфері освіти і науки. Це, власне, заробітна плата міністерства. Нам не враховано 98 з копійками мільйонів гривень. Їх зараз немає в проекті бюджету. Власне, тому ми зверталися з тим, щоб їх врахували, до комітету.

Запит, який у нас також був від Малої академії наук, це 47 мільйонів гривень за програмою 1120 на створення Музею науки. Ми його врахували в своєму зверненні до комітету. Але, відверто кажучи, якщо нам їх не врахують, то, я думаю, нам спочатку варто все-таки зробити все можливе і використати ті 50 мільйонів, які є на цей рік. Вони поки що не використані на створення цього музею, тому мені складно знайти обґрунтування, як і чому ми просимо ще додаткових 47.

Чи будемо ми проговорювати ті питання, які ми почули? Тоді я завершу по науці, так? І перейдемо.

І це, що стосується освіти. Що стосується науки. Тут у нас така більш принципова позиція. Ми просили би за програмою 1040 "Наукова, науково-технічна діяльність закладів вищої освіти, наукових установ" врахувати нашу додаткову потребу у 205, майже 206 мільйонів гривень. Фактично, якщо це не буде враховано, то ми на наступний рік, наприклад, не зможемо профінансувати центри колективного користування обладнанням, також у нас не буде коштів на заробітну плату науковцям, які будуть виконувати дослідження за конкурсами.

І друга програма, яку ми дуже просимо підтримати, оскільки це стосується напряму реалізації реформи науки, це 1390 "Підтримка пріоритетних напрямів наукових досліджень, науково-технічних розробок у закладах вищої освіти", так зване базове фінансування. Ми просимо закласти на наступний рік суму в розмірі 427 мільйонів гривень, а не 100 мільйонів, як зараз є в проекті бюджету, оскільки 100 мільйонів – це та сума, яка нам дана на 19-й рік, фактично на 3 місяці. І цим проектом бюджету пропонується на весь рік, на 12 місяців залишити ті самі 100 мільйонів. Вочевидь цього буде абсолютно недостатньо, якщо ми хочемо

запровадити базове фінансування не в одному університеті, а як мінімум у кількох.

Так, по наших запитах це все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Ганна Ігорівна.

НОВОСАД Г.І. Давайте ми зараз ще, пан голово, по бюджетному комітету, а потім ми по всіх додаткових потребах, добре? Юрій.

ПОЛЮХОВИЧ Ю.Ю. Да, дякую. Під час зустрічі з бюджетним комітетом ми домовились про те, що буде поновлена бюджетна програма Міністерства освіти і науки, субвенція з державного, 1240, субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на створення та ремонт існуючих спортивних комплексів при загальноосвітніх навчальних закладах усіх ступенів на 300 мільйонів гривень.

Плюс ми домовились, що буде збільшено фінансування за програмою 1140, фонд розвитку закладів вищої освіти, на 200 мільйонів гривень.

І також субвенція з державної програми 1230, субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної сучасної та доступної загальної середньої освіти, "Нова українська школа" на 200 мільйонів гривень. Тут іде мова про підвищення кваліфікації при роботі з інклюзивними групами.

І це, здається, все, що стосується Міністерства освіти і науки. Якщо є в когось запитання до міністерства, прошу, колеги.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я хочу міністру задати питання таке. Я прочитав ваші всі інтерв'ю. І дуже імпонує те, що ви не збираєтесь "до основанья, а затем...". Ви збираєтесь продовжити те, що ви напрацювали вже, працюючи в міністерстві разом із попереднім керівництвом.

Дві реформи, які Україні можуть вдатися, можуть дати результат, це реформа децентралізації, це реформа децентралізації. Поки що попередньо це шаг вперед – два шага назад, але все рівно децентралізація альтернативи не має, бо це по суті магдебурзьке право.

І друга реформа, яка може вдатися, це реформа освіти. Вам таке питання. Чи в зв'язку з таким обмеженим фінансуванням, ми розуміємо все, зовнішній борг величезний, і вимоги до максимуму звести, до мінімум, вірніше, можливості

нових запозичень, це все зрозуміло. Але "Нова українська школа". Чи того, що виділено, і те, що вдасться трошки поскубти і добитися все-таки при прийнятті бюджету, ми не втратимо темп, ми не дискредитуємо? Бо, на жаль, заробітна плата в освітянській сфері поки що свідчить про інше. Тобто я виводжу на те питання, що чи комітет вам для допомоги потрібен як така, знаєте, пробивна сила в інших комітетах, в залі Верховної Ради, в уряді?

По науці є тільки одна пропозиція. Звичайно, можливості абсолютно мізерні, але в науці дуже багато бар'єрів для заробляння і використання коштів на свій розвиток, дуже багато бар'єрів. Починаючи від грантових, використання грантів, закінчуючи тими ресурсами, які є, які б могли давати прибуток, їх можна було спрямувати на наукові дослідження, підвищення заробітної плати. У нас, на превеликий жаль, існує дуже багато бар'єрів. Якби ми ці бар'єри прибрави, ні бюджет би нічого не втратив і, можливо, дали б імпульс розвитку науки. Дякую.

НОВОСАД Г.І. Дякую дуже. Важливо... Перепрошую за те, що ми скромні. Я не знаю, може ви звикли до іншої позиції Міністерства освіти. Вочевидь нашим пріоритетом має бути виконання Закону "Про освіту", тому що зараз 20-й рік, дуже скоро буде 23-й, якимось чином чи цей, чи наступний, але точно парламент муситиме звітувати, як ми підвищили заробітну плату до того рівня, який там передбачений. Плюс у всіх нас в наших політичних програмах була ця обіцянка. Тому, власне, ми не полишаємо спроб якимось все-таки постанову про підвищення, якою б вона не була не ідеальною, виконати. І я вже казала в своєму виступі, що в нас зараз є пропозиція, в межах 4,5 мільярдів, власне, два варіанти, як ми могли би підвищити заробітну плату, зокрема тим, хто отримує зараз найменше, це вихователі, директори дошкільних закладів освіти, молоді вчителі.

За потреби ми можемо ці матеріали зараз народним депутатам роздати. В проєкті рішення, власне, це, наскільки я знаю, мало бути також. Тобто ми все-таки звертаємося з проханням, з пропозицією розглянути можливість винайти ці кошти на додаткову заробітну плату. Вочевидь, 20 мільярдів знайти на наступний рік складніше, ніж 4,5, і це задача загалом для всього уряду – зробити максимум, щоб було економічне зростання і було звідки їх брати. Але в певному обмеженому варіанті ми все-таки звертаємося з проханням знайти ці кошти.

Що стосується нової української школи. На наступний рік, оскільки ми почали працювати, власне, лише наприкінці серпня – на початку вересня, радикально змінити темп Нової української школи прямо зараз, ну це не є можливим і, можливо, не є потрібним, тому наше завдання на наступний рік, це завершення... наближення до завершення змін в початковій школі і напрацювання плану дій до базової.

По другому питанню ми зараз починаємо працювати, плюс розробляємо варіанти, як нам пришвидшити старшу профільну школу, щоб вона стартувала не в 27-му, а в 24-му принаймні. Для цього нам необхідні будуть додаткові кошти, що ми будемо відображати в трирічній бюджетній декларації, починаючи з січня. Але на наступний рік у нас є 1,4 мільярди на Нову українську школу. Для початкової школи цього буде достатньо.

Можливо, я не дуже типовий міністр, але я би ну, відверто, не просила більше саме на НУШ, тому що, з однієї простої причини, якби я бачила, що ми все використовуємо до нуля на місцях, то був би сенс просити більше. У нас зараз залишок по Новій українській школі, якщо не помиляюся, 400 чи 300... 300 мільйонів. По субвенції по якості освіти, яку завдяки депутатам, так, у нас з'явилися, півтора мільярди, у нас залишок... у нас використання 14 відсотків станом на кінець... станом на початок вересня. *(Шум у залі)* Так. Тобто ми це не використали.

На спорткомплекси було 150 мільйонів, ми нічого не використали. Вочевидь... ну у мене немає аргументів, чому зараз просити більше. Я би зараз сконцентрувалася на тому, щоб по максимуму ефективно використати цей залишок і цей резерв. І працювати більш... тісніше з регіонами що їм заважає? А ми прекрасно розуміємо, що їм заважає. От, наприклад, оця субвенція на півтора мільярди, з якої 700 йшло на Інтернет. Ми могли би її краще реалізувати якби не чудова постанова, по-моєму, це постанова Держагентства з інформатизації, яка говорить про те, що кожен крок, який стосується закупівлі по цифровізації, має погоджуватися з ними. І тепер вся країна підвішена під рішення якоїсь невеликої агенції. Ну, зі всією повагою. І тому ці кошти використати неможливо. Тому, перепрошую, це таке довге пояснення, чому ми не просимо більше. Але мені видається, що на наступний рік ми можемо ефективніше попрацювати з коштами,

які у нас залишаться, із тими коштами, які нам заплановані. Але одразу попереджаю, що на 21-й будемо точно просити більше, тому що ми плануємо НУШ прискорити, особливо в частині старшої коли. І у нас буде відкритим питання по опорним школам, тому що ми їх зараз не фінансуємо окремими субвенціями. Власне, на наступний рік оцей залишок з НУШ і двох субвенцій ми хочемо спрямувати прицільно на опорні школи, на автобуси, на їхнє освітнє середовище. Зараз цих коштів немає. Але з 20-го на 21-й залишку у нас не буде. Тому що не буде, власне, з яких субвенцій його стягувати. Тому ми вочевидь, вже наперед кажу, якщо там я буду ще в міністерстві, будемо до вас точно звертатися з проханням окремої субвенції на опорні школи.

Принагідно мені колеги зауважили важливу річ, яку я не сказала. Я знаю, Роману це не сподобається, але нам в проекті бюджету непередбачені кошти на так звану субвенцію на Донецьк і Луганськ. Це той резерв, який у нас був завжди. З одного боку, це політична така річ. Це кошти, які закладалися на випадки, якщо... Дякую, Роман. Не якщо, а коли вони повернуться. Це перше. І це важливіше.

А друге. Це те, що для Міністерства освіти і науки це завжди був такий резерв, з якого ми вкінці року брали кошти, в тому числі на "Нову українську школу", на середовище, на автобуси. Зараз на 20-й рік у нас такої можливості не буде. Тому в своєму листі ми також зверталися до комітету ці кошти нам залишити.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я звертаюся до Міністерства фінансів. Зрозуміло, що особливо там, де капвкладення, уже сезон майже закінчився, як зробити так, щоб ці кошти, ясно, що бюджет наступного року – це бюджет наступного, такі кошти перехідними, як правило, не являються, але коли їх намагаються в останні дні десь розтикати, а потім приходять хлопці в пагонах і дуже швидко знаходять, куди розтикались. І цього не хочеться мати. Тому як зробити так, щоб все-таки ці кошти не пропали в цьому році? Це Міністерство фінансів повинно відповісти, щоб...

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дивіться, Ганна Ігорівна говорила про те, що ми домовлялися, що, дійсно, бачимо невикористання цих коштів по регіонам. Ми це

робили рішенням уряду в минулому році, тобто ми брали аналіз всіх субвенцій по регіонам. Вони нам давали пропозиції, що вони не можуть використати, перекидали їх на освітню субвенцію. Враховуючи, що по кодексу вона перехідна, тобто ми в цьому році також домовилися, що ми проаналізуємо використання цих коштів і передамо ці кошти на освітню субвенцію. І буде на підтримку шкільних автобусів, що казала міністр і підтримку опорних шкіл. Тобто тут є узгоджена позиція і там близько 2 мільярдів, я думаю, це спокійно можна вирішити це питання.

_____. Я хочу додати, повністю погоджуюсь зі всіма. Знизу, як то кажуть, точка зору. Я точно знаю, що жодна людина в областях, в районах, не хоче не використати це. Я, дійсно, констатую, що тут погано. Погано просто. Не просто там недолуго, а погано прописані саме процедури використання.

І нам всім треба попрацювати – і Мінфіну, і МОНУ, і нам, комітету, щодо того, щоб ці... Ну, 150 мільйонів на спортзали, я бачив на початку року цю постанову, зараз. Це ж не від того, що ніхто не хоче спортивних залів. Я точно знаю, що дуже багато роботи робилося, але все одно упирається, це Інтернет і так далі. Тому, це, дійсно, велике завдання для нас.

НОВОСАД Г.І. Ми наступного тижня, навіть не наступного, а цього, збираємо в четвер всі управління і департаменти освіти, щоб зрозуміти з ними, що ще ми зможемо зробити з коштами, залишками цього року. І якщо нічого неможливо встигнути змінити по процедурах, то, власне, щоб це було спільне рішення, в тому числі з регіонами, ці кошти підняти наверх і віддати субвенції, щоб вони були...

_____. Пані Ганно, в мене питання з приводу підвищення заробітної плати педагогічним працівникам. Ми дуже дякуємо, що ви ведете таку активну роботу в цьому напрямку з приводу пошуку компромісів. І от в мене питання по другому варіанту, про який ви тільки що говорили. І підняти заробітну плату з 1 січня молодим вчителям і працівникам дошкільних закладів.

В мене питання по майстрам виробничого навчання, вони теж відносяться, це теж та категорія, яка відноситься до незахищених у цій сфері освітян, тому що

поруч з працівниками дошкільних закладів вони так само отримують заробітну плату на рівні мінімальної заробітної плати. Питання. Чи врахували ви цю категорію осіб? І все-таки хотіла б зі свого особистого боку сказати, що я підтримую саме той компромісний варіант, коли заробітна плата піднімається з 1 січня от саме цим незахищеним категоріям працівників, освітянам. Тому що, коли працівники дошкільних закладів і майстрів виробничого навчання, і молоді вчителі отримують заробітну плату на рівні мінімальної заробітної плати, я думаю, тут взагалі такої ситуації не може бути. Це перше питання. І потім у мене ще друге є.

НОВОСАД Г.І. Треба розуміти, що у будь-якому варіанті дошкілля скоріше за все потребуватиме чи субвенції, чи дотації, тому що не всі регіони зможуть виплатити ці кошти. Тому другий варіант, він не враховує майстрів з однієї простої причини, що намагалися втиснутися в певний такий умовний ліміт, який самі для себе, скажімо так, в робочих перемовинах визначили, але, перший варіант, він враховує всі категорії. Просто це набагато меншим коефіцієнтом ніж те зараз передбачено 822 Постановою. Але ви праві, так, це одна з тих категорій, яка потребуватиме...

_____. Будемо сподіватися, можливо, ще знайдемо якийсь шлях вирішення цієї проблеми.

І друге в мене питання по субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази закладів професійно-технічної освіти. У нас в бюджеті зараз передбачено 100 мільйонів гривень на фінансування цієї субвенції. Я хочу сказати, що ми всі знаємо, що розвиток професійно-технічної освіти у нас пріоритетним є, ми знаємо в якому стані вона знаходиться. І ми з вами їздили в одеські регіони, бачили, що відбувається на місцях і, мені здається, що, можливо, можна на це звернути потрібно увагу, можливо, якимось чином відшукувати ресурси, як піднімати видатки по цій субвенції. Тому що взагалі субвенція на цей напрям, вона тільки три роки назад з'явилась, тобто взагалі ніколи не виділялися гроші на оновлення матеріально-технічної бази професійно-технічних училищ. І тому на сьогодні вони потребують значно, значно, значно більшої суми коштів на цей напрям, тому

ця сума у 100 мільйонів, ми знаємо, що для того, щоб дин кабінет оснастити, потрібно 5 мільйонів гривень. І тому ця сума в 100 мільйонів, вона виглядає достатньо такою, можливо, щось потрібно звернути увагу на цей напрям.

НОВОСАД Г.І. Якби можна підвищити на все, звичайно, було б дуже класно, ці кошти дійсно залишились на рівні поточного року. У нас додаткове джерело, яке буде додатково йти на професійно-технічну освіту, це буде наш великий проект з Європейським Союзом, який передбачатиме побудову семи багатопрофільних, власне, не просто експертизу, там класних експертів, які в Хілтоні будуть жити, а безпосередньо побудову багатопрофільних центрів професійної досконалості в семи регіонах. Тобто це буде додаткове джерело, плюс ми ведемо перемовини з Європейським інвестиційним банком про додатковий кредит в розмірі 150 мільйонів євро, те саме, на побудову нових центрів, на оснащення освітнього простору. Тобто будуть ще додаткові позабюджетні джерела, але це буде не 20-й рік.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я правильно зрозумів, що все ж таки освітня субвенція збільшилась з 50 до 100 мільйонів? В 19-му році стоїть 50.

НОВОСАД Г.І. 50 в поточному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В 18-му було 100, майже 100.

НОВОСАД Г.І. В поточному 50, на наступний 100, так.

_____. Якщо подивитись на минулі роки, то воно так розподілялося, що кошти, які закладалися в державний бюджет на навчально-практичні цілі, воно... тобто там 100 мільйонів, умовно кажучи,, це не досить багато, щоб нормальний навчально-практичний. Ну, подивитись, для того, щоб цих коштів було достатньо для того, щоб нормально... 50? Два мільйони – це мало, я кажу точно.

НОВОСАД Г.І. Дякую.

Я взагалі вважаю, що нам потрібно по всіх програмах, максимум, переглянути напрямки і підходи до їх використання, тому що, наскільки я знаю,

навіть ці кошти, які цього року, а це 50, ще не до кінця використані. Тобто вочевидь і там є якісь проблеми, тому нам... власне, цього тижня будемо говорити з регіонами по всіх субвенціям, у тому числі і по цій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми не будемо просити їх збільшити цю субвенцію?

НОВОСАД Г.І. Ми в листі не просили. Якщо є така можливість....

_____. Давайте попросимо.

_____. ...що свідомі області досить багато додають своїх власних коштів, у тому числі і залишків, і залишків теж і так далі, різні джерела вишукують, тому я би, дійсно, дивився на ефективність використання. Якщо ми підвищили у порівнянні з 2019-м у два рази майже, то ну давайте попрацюємо над ефективністю, мені здається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, пане Романе, прошу.

ГРИЩУК Р.П. Пропозиції нардепів можуть будь-які, я просто хочу звернути увагу, що питання, і це постійно порушує Асоціація міст, що вони не передані ще більшість у комунальну власність. Відповідно громади і згодні, області, вкладати в розвиток професійно-технічної бази, але враховуючи, що це не їхня власність, стоїть питання про те, що ми тільки викладаємо з Державного бюджету, а області не мають повноважень збільшувати ці видатки. Тому ми ведемо цю дискусію вже протягом трьох років, як були передані ПТУ на місцеві бюджети, а на сьогодні рішень прийнято буквально чи 30, чи 40 рішень про передачу у комунальну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ви праві.

_____. Тобто ми повертаємося до того питання, що є проблеми в механізмі використання цих субвенцій, на це потрібно звернути увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Інно.

СОВСУН І.Р. Я хотіла про дещо інше спитати, але просто в продовження цієї дискусії про кошти на ПТУ мені здається, що тут ключовим є питання про те,

коли ми отримаємо новий закон про професійно-технічну освіту, і відповідно від цього ми можемо визначати, на що нам потрібні гроші, куди їх цільове використати, який буде механізм розподілу і так далі, і так далі. Ми зараз можемо попросити, але не факт, що вони не інвестують ці гроші в розвиток, не знаю, ПТУ.... *(Шум у залі)*

Живий приклад. ПТУ в сфері легкої промисловості в аграрному районі. І це, з одного боку, начебто використані кошти, з іншого боку, це зовсім не означає, що це ефективно використані кошти. Тому мені здається, що по ПТУ тут треба підв'язуватися під розробку закону і визначати, власне, після цього вже яким чином і куди витратити кошти. Але в мене було інше питання, з яким я хотіла звернутися до пана Романа.

О'кей, на сьогодні в нас у витратах на методичне забезпечення в школі, ми зауповуємо підручники, ми не зауповуємо ніяке інше обладнання, окрім субвенцій на "Нову українську школу", де ми зауповуємо для початкової школи на сьогодні якесь обладнання, навчальні матеріали і так далі, і так далі. Що я би просила, я не знаю, чи на це погодиться комітет у цілому, чи ні, але я достеменно буду це подавати своїми правками. якщо згоди комітету загальної не буде, це все-таки включити якісь видатки на закупівлю обладнання для шкіл, у тому числі для базової і для старшої школи. Якщо ми хочемо пришвидшувати реформу "Нової української школи", і це те, що, я розумію, сьогодні є загальна згода, що його треба пришвидшувати і поширювати не тільки на початкову школу, а йти паралельно по базовій, по старшій школі так само, то нам треба розуміти, що на сьогодні обладнання адекватного в середній школі немає, його треба починати зауповувати. І тому я би казала, додати до витрат, ми можемо говорити, про яку суму і так далі, але як принцип витрати на закупівлю обладнання для того, щоби було з чим працювати потім із запуском базової і старшої школи.

І звичайно, що при цьому треба також зрозуміти, яким буде механізм закупівлі коштів. Тому що на сьогодні це з року в рік повторюється ситуація, коли на місцях не можуть витрати ці субвенції. І тоді є, вочевидь, що має бути якась структурна відповідь з боку уряду з приводу того, що нам робити з цими постійними недовитратами на закупівлю на НУШ, на спортмайданчики і так далі, і так далі.

Да, з того, що я бачу, вочевидь, є два підходи. Підхід перший: чи варто подумати про централізовані закупівлі, принаймні в межах окремих програм, якщо йтиметься про закупівлю обладнання для шкіл. Да, воно може бути закуплене централізовано, розвезено на місця, подібно до того, як це робиться з підручниками.

Варіант другий: окремі програми навчання підвищення спроможності громад для того, щоб ефективно управляти цими коштами на додачу до тих питань, про які ви вже говорили, про зміну законодавчої бази, яка сьогодні суттєво утруднює ті чи інші закупівлі. Але вочевидь, що тут має бути якась системна відповідь, тому що ми не можемо з року в рік просити виділяти ті кошти на закупівлі, і місця не справляються, і ми просто розводимо руками в кінець року і кажемо, що, ну, не получилось. Тобто вочевидь, що з цим треба щось робити. Я би хотіла почути якою реакція міністерства з цього приводу. І потім в мене є ще одне питання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна, якщо вдогонку до питання. А чому, власне, не використовуються повністю ці кошти, що стає на заваді?

НОВОСАД Г.І. Тендерні процедури, Антимонопольний комітет, не скликаються сесії, не розподіляються вчасно гроші, не відбуваються торги. В кожній області дуже по-різному, дуже по-різному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може є якісь системні перепони?

НОВОСАД Г.І. Системне, це те, що казала пані Інна. В ідеалі, якби у нас була в тому числі спроможна центральна, як би була центральна інституційна спроможність, так, можна би було, звичайно, це закуповувати на центральному рівні. Я не буду кривити душею і казати, що зараз Міністерство освіти спроможне робити такі величезні закупівлі, тому що у нас це єдина установа, яка би могла це робити, це Інститути модернізації змісту освіти, який багато з присутніх, мабуть, дуже добре знають. І я, чесно кажучи, ну, за жодних обставин в чинній його як би, спроможності не погодилась би на те, щоб він проводив центральні закупівлі. Коли ми приведемо в нормальний стан цю установу, коли ми запустимо паралельний інститут розвитку освіти, який нарешті допомагатиме з

імплементацією нужд, тоді можна буде говорити про центральні закупівлі. Над реформуванням ми працюємо. І я сподіваюсь, що на 21-й рік ми зможемо вийти з новою якістю цієї установи і подумати, чи можна це робити на центральному рівні. На 20-й рік, ну, я боюсь, що ми не зможемо це закупити на рівні міністерства. Але Інна права, що, не знаю, чи це було би краще і ефективніше, але це точно могло би бути дешевше закуповувати на центральному рівні обладнання, і оперативніше.

_____. *(Не чути)*

НОВОСАД Г.І. А щодо в принципі закупівлі обладнань. Я про це говорила, що на наступний рік це буде залишки. Але на 21-й рік ми будемо звертатися до Мінфіну, до народних депутатів, щоб нам зробили окрему субвенцію або відновили субвенцію на підвищення якості освіти, яка би фінансувала не лише ті рівні освіти, які в НУШ, не лише початкову школу, яка теж буде в 21-му році, а паралельно всі ланки обладнання і для базової, і для старшої. На наступний рік це буде в залишках, яких у нас практично 2 мільярди.

_____. Я хочу якраз додати..... недобудованого спортивного центру, який 5 років будується, всього-на-всього за 20 мільйонів. І вже треба викидати наступних півмільйона для того, щоб зробити нове ПКД. Власне, через те, що один рік був 1 мільйон, другий рік – 2 мільйони, три – 3, ми зараз будемо витрачати додаткові гроші на нове ПКД і на новий тендер. Тобто оця неспроможність на місцях і те, коли частинами вкладається...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так це все ж таки неспроможність на місцях чи недостатність фінансування...

_____. В даному випадку перше з другим на цей рік, наприклад було виділено 3 мільйони, вони до цих пір цей об'єкт волейбольний центр на Сихові навіть не використали зараз на нове ПКД. От у вересні, тільки сьогодні-завтра почнуть подавати. Тобто це один з прикладів і те, що можна змінювати, хоча об'єкт вже накритий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Пані Інна, ще у вас було запитання?

СОВСУН І.Р. Так, у мене було ще одне запитання. Чи питання-коментар. Я почула в пропозиціях від міністерства тезу про необхідність збільшення видатків розвитку для вищої освіти, я дуже втішена це почути, це один з тих пунктів, на які я звертала увагу в тому числі Міністерства фінансів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви маєте на увазі капітальні видатки на заклади вищої освіти...

СОВСУН І.Р. Капітальні видатки на фонд розвитку вищої освіти. Я, безперечно, переконана, що це треба підтримувати. У мене є супутнє питання до цього, якою є доля одного мільярда гривень на фонд Президента і якою буде доля 500 мільйонів на наступний рік? Дякую.

НОВОСАД Г.І. В суботу у нас з'явився... Прокоментувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, в суботу в нас всіх неочікувано з'явився указ Президента. Я думаю, що ви все знаєте. На сайті Президента про внесення змін до того указу, коли був створений фонд. І, наскільки мені зрозуміло з указу, мільярд лишиться виділений. Більше того, він буде перехідним. Якщо буде розроблений механізм Кабінетом Міністрів. І потім наступного року ще 500 мільйонів, які виділені згідно проекту про Державний бюджет.

НОВОСАД Г.І. Стосовно одного мільярда, чи це буде перехідний один мільярд, чи це буде менше, це ще потрібно вирішити спільно МОНу, Мінфіну і, власне, Офісу Президента. Тому я не готова зараз сказати, яка кількість коштів буде перехідною.

Але ми вже почали працювати з Міністерством фінансів, власне, з Сергієм пропрацьовували, проговорювали потенційні напрямки підтримки цього фонду. І ми вважаємо, що цей фонд мав би цільово піти на підтримку молодих вчених, на відрядження, на участь в конференціях, на дослідження молодих вчених, на підтримку молодих вчителів. І, ну, від суботи у нас там є ще напрямок спорту. Тут я не готова наразі коментувати, що саме ми будемо підтримувати, це потребує додаткового опрацювання.

СОВСУН І.Р. Хто буде приймати рішення з приводу розподілу цього?

НОВОСАД Г.І. Відповідно до нового указу, положення затверджує не Міністерство освіти. Тому утримаюсь.

СОВСУН І.Р. Це 1,5 мільярда освітнього бюджету поки ми б'ємося за 10 мільйонів сюди?

НОВОСАД Г.І. Наразі ще невідомо.

СОВСУН І.Р. О'кей. Дякую.

НОВОСАД Г.І. Забігаючи наперед, те, що теж не сподобається Роману, я вважаю, що некоректно ставити в особливі умови якийсь фонд і ставити в гірші умови інші фонди. У нас є два чудових фонди, один з яких працює, це УКФ, інший, який починає працювати, і І вони в ідеалі, якщо кошти є перехідні, вони би теж мали мати можливість в перехідних коштів на момент, поки у нас немає нормального робочого трирічного фінансування, коли кожна з цих установ бачить свої кошти на 3 роки вперед.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Чи є ще запитання до Міністерства освіти?

_____. Прокоментую в продовження до фонду. Всі чудово розуміють, що є Бюджетний кодекс, який регламентує використання бюджетних коштів. І пропозиція, яка передбачена в указі Президента, це потребує законодавчого врегулювання, в тому числі і позицію комітету, да, яким чином. Тому що ця норма, це загальний фонд, коли це був спеціальний фонд, він це врегульований. Тобто це загальна функція руйнує повністю бюджету систему, де написано, що у нас бюджетний період складається на рік, і загальний фонд не може бути перехідним залишком на наступний період. Але це потребує, дійсно, врегулювання на законодавчому рівні і офіційної позиції, мабуть, же ж комітету, відповідно бюджетного комітету, і уряд теж висловить свою позицію. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

СОВСУН І.Р. Тобто нам потрібно буде прийняти рішення, законодавчо парламентом про те...

_____. Бюджетний кодекс...

СОВСУН І.Р. Але оцей мільярд він може залишитись тільки в цій бюджетній програмі, фонд Президента.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо залишиться, то він може залишитися тільки там.

_____. Ви можете запропонувати в цьому році перекинути цей мільярд на інші бюджетні програми.

СОВСУН І.Р. Дякую за ідею.

_____. Ви як законотворці можете все запропонувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми не знаємо, чи погодиться Президент.

Добре, колеги, чи є ще запитання до пані міністра?

ПИЛИПЧУК В.Г. Пилипчук, Національна академія правових наук. Пані Ганна, я хотів би уточнити, подякувати за матеріали, які ваші колеги зараз роздали, це стосується Постанови Кабінету Міністрів 822 від 10 липня, яка набула чинності 30 серпня цього року.

Тут два питання. Перше. Цією постановою закладено зрівнялівка щодо посадових окладів різних категорій наукового і науково-педагогічного складу. Це перше. Це, зокрема, протирічить трудовому законодавству України. Тут бажано, якщо будете вносити зміни, врахувати цю деталь. Тому що по суті ідея, ліквідація системи, спонукання особливо молодих фахівців до кар'єрного зростання. Це зрозуміло, я думаю, системи мотивації.

І друге питання. Тут надано теж пропозиції щодо оплати праці окремих категорій педагогічних працівників. Я чому звертаю увагу саме на це? Цією постановою, яка зараз чинна, передбачено і зміни до системи посадових окладів наукових працівників. І там два елементи. Перше. Він вводиться в дію з 1 вересня, а не з 1 січня. Це раз. І друге. Ті норми, які там закладені вони реально протирічить статті 36 Закону "Про наукову і науково-технічну діяльність". Це зрозуміло, те, що ми зараз якраз і обговорюємо. Але пропозиції щодо внесення змін жодних немає.

І, колеги, тут є ще теж, виходячи з назви самої постанови, йде подвійне трактування, тобто одні колеги кажуть, що це стосується виключно наукових

установ, підзвітних Міністерству освіти і науки, а інші кажуть, що це стосується всіх наукових установ, які є в Україні. Я просив би, щоб ви ці елементи врахували при внесенні змін до цієї постанови. Дякую.

СОВСУН І.Р. Я згадала, що я хотіла сказати про постанову. Щодо постанови, мені здається, що подібне питання про професійно-технічну освіту, нам треба зрозуміти яким буде проголосований Закон про середню освіту, перш ніж думати про вступ чи не вступ в дію цієї Постанови про підвищення оплати праці. Тому що, відверто кажучи, ми всі звичайно, всі присутні тут, тут немає жодної людини, яка б не хотіла, щоб була нормальна зарплата у вчителів. Але, разом з тим, ми розуміємо, що в сьогоденній системі оплати праці є проблема не тільки з її низьким рівнем, але з високою несправедливістю в системі оплати праці, коли де-факто зарплату високу отримують відповідно до стажу, відповідно до кількості років, які ти провела в школі, а не відповідно до твого рівня кваліфікації.

Мені здається, що говорити про підвищення зарплат треба в контексті Закону про повну загальну середню освіту і не намагатися зараз робити точкові зміни на рівні постанови, яку ми все рівно зараз не зреалізуємо повною мірою, а якщо зреалізуємо, ми зацементуємо існуючу несправедливу систему оплати праці. Тому, мені здається, що тут цю дискусію треба перенести на обговорення, коли ми дійдемо до Закону про середню освіту. Я трішки не про те говорила, про що колега сказав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В чому тоді пропозиція, пані Інно, взагалі відмінити постанову?

СОВСУН І.Р. Ні, зараз не відмінити, зараз позиція така, що не зважати на її існування і вочевидь, я так розумію, позицію уряду, якщо я її правильно читаю. А яка позиція?

НОВОСАД Г.І. Шукаємо різні варіанти, як не зреалізувати постанову, а як підвищити людям заробітну плату, особливо тим, хто отримує найменше.

СОВСУН І.Р. Абсолютно. Питання не в тому ж, як зреалізувати постанову, а як і кому підвищити заробітну плату. І системне рішення повинно бути на рівні Закону про середню освіту, і тут би хотілося більше пропозицію щодо підходів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я думаю, що нам тут треба більш системно підходити для того, щоб у нас більше не відбувалися такі випадки, коли ми пишемо закони, приймаємо їх у Верховній Раді, а потім кажемо, ну, написано в законі, ну багато чого написано, ми все одно не будемо виконувати. Написали, в Законі про освіту є норма про три мінімальні або чотири прожиткові мінімуми, в Законі "Про наукову і науково-технічну діяльність" написано дві середні заробітні плати і так далі, тобто ми приймаємо... На жаль, раніше приймали ті речі, які ми, заздалегідь було відомо, що в принципі ми їх виконати не зможемо в найближчі роки. Тому нам потрібно відходити від цієї практики.

І я розумію, що, можливо, не виконувати постанову було б одним з найкращих варіантів, але все ж таки ми трішки не про це, і нам все одно треба думати, як підвищувати заробітні плати. Тому я би пропонував подумати над підтриманням двох можливих варіантів і дати Міністерству освіти прийняти рішення спільно з Міністерством фінансів, який варіант краще обрати. Чи все ж таки відтермінувати цю постанову до 1 вересня, принаймні ми до того часу закінчимо із Законом про загальну середню освіту, приймемо, я сподіваюсь, що ми швидко його закінчимо, але не мене з тим, він запрацює вже повноцінно. І може тоді вже є сенс відтермінувати до 1 вересня, і тоді вже піднімати заробітну плату. Або все ж таки зараз з 1 січня підняти двом найбільш незахищеним категоріям, це дошкільна освіта, і, власне, молоді вчителі. Бо нам так чи інакше потрібно залучати молодих вчителів, і ми розуміємо, що якраз це до питання, чи спроможні ми підтримувати на потрібному темпі реформу "Нової української школи", взагалі реформи школи. Без залучення молодих вчителів це буде вкрай важко.

Тому я би пропонував комітету подумати над тим, щоб прийняти рішення і дати Міністерству освіти разом з Міністерством фінансів два можливих варіанти. Або, якщо вдасться, знайти третій варіант, який би нам всім...

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, я розумію, але ці два принаймні плюс-мінус на 4,5 мільярда, тому вони схожі. Так, прошу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я хочу підтримати вашу останню пропозицію, все-рівно рух повинен бути. Відтермінування – це вже невкусно, вибачте, це гальмування, гальмування хорошого процесу, хай невеличкі кроки будуть.

Правильно ви сказали, молодому вчителю вже дати сигнал, що сюди можна йти, що це прекрасна сфера – прикладання своїх здібностей. Да, це компромісне, да це половинчате рішення, але це рішення. Вітермінувати ще на рік, по суті, до 1 вересня – це на рік відтермінувати. Давайте з першого, з нового року, з прийняттям нового бюджету ваша пропозиція молодому вчителю, найбільш незахищеними категорія...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І дошкіллю, там зовсім погано.

_____. Вибачте, можна я ще до пані Інни пропозиції. Так, я з вами згодна, Іван Григорович. Ви кажете, що не справедлива система оплати праці. Так, там дещо є нюанси, але я думаю, що дуже несправедливо було б залишити ці незахищені категорії працівників – дошкілля, молодих викладачів і майстрів виробничого навчання (настаиваю на этом) – отримувати заробітні плати на рівні мінімальної заробітної плати. Тобто цього однозначно не можна робити і за це потрібно боротися, щоб все одно ці категорії, їм однозначно потрібно піднімати заробітні плати одразу вже з 1 січня.

НОВОСАД Г.І. Така дивна ситуація. Я згодна з усіма, особливо, дякую вам. Ви підняли дуже правильну думку, що ця постанова, вона це менує зрівнялівку. Тому що, фактично, тут відхід від тарифної сітки просто в альтернативну тарифну сітку, яка заснована на так званих категоріях. І Інна права, що нам необхідно дочекатися Закону про загальну середню освіту, і ми, ті правки, які були подані, нам особисто дуже імпонують. Інше питання, що ми затиснуті в часі. Тому що ми не знаємо, коли буде прийнятий Закон про загальну середню освіту. Звичайно, ми знаємо, що це буде скоро.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До кінця цього року.

НОВОСАД Г.І. До кінця року. Але бюджет до другого читання має бути прийнятий, затверджений дуже швидко. І нам необхідно щось закласти, якісь кошти в освітню субвенцію, або не закласти. Ми, звичайно, за те, щоб закласти їх.

Інше питання, що постанова, вона про всі категорії освітян і науково-педагогічних, педагогічних працівників. Закон про загальну середню освіту говорить лише про ланку середньої школи. Тому тут дуже багато речей взаємопов'язані. І збалансувати тут...

_____. Мені здається, пропозиція...

НОВОСАД Г.І. Бачите, Роман посміхається, значить реалістично.

_____. Ну, можна на 5, можна на 7 – питань немає. Головне, було б чим збалансувати.

СОВСУН І.Р. А яка ціна питання для дошкільнят, бо це ж на місцеві бюджети ляже? Чи вони готові?

_____. *(Не чути)*

СОВСУН І.Р. 3,9 на місцеві бюджети.

_____. Ну, по розрахункам Міністерства освіти це було 3,5 мільярда на дошкільнят і мільярд на освітню субвенцію. Але знову ж ж... Але я знов повернуся. Те, що каже Інна, що на сьогодні це дійсно повноваження місцевих бюджетів. Відповідно, ми повертаємося, дійсно, до процесу децентралізації, коли, і ви чудово знаєте, що дошкільнята фінансувалися до 14-го року шляхом міжбюджетних трансфертів з державного бюджету. В процесі децентралізації це були повноваження передані на місцеві бюджети. Відповідно, ми зараз... Або тоді треба, якщо ми говоримо про повернення дошкільнят, то, відповідно, ми повинні переглядати і дохідну частину місцевих бюджетів. Тому що в державному бюджеті такі самі доходи, які з чогось складаються, вони ж не роздуваються. Тобто тут треба, дошкільнята тягнуть на сьогодні 30 мільярдів гривень. Дошкільня освіта – це близько 30 мільярдів. Якщо ми будемо робити половинчасті рішення і казати, що ми цю частину надбавок якихось там фінансуємо з державного бюджету, а все остальне фінансуйте з місцевого

бюджету. Так, можливо, це буде якесь рішення, яке зараз буде позитивне. Але в перспективі воно буде не зовсім правильне в частині загального масштабу. Тим більше, якщо послухати зараз вищу освіту, то вони так само будуть критикувати нас, те, що в вищій освіті теж не піднімаються заробітні плати. Тобто це системне рішення, яке, дійсно, потребує взагалі перегляду і, можливо, виконання 9 пункту Постанови 822.

_____. Дев'ятий пункт, ми готуємо, ви знаєте, що ми до 10 жовтня все зробимо по плану модернізації мережі і подамо свої пропозиції Кабінету Міністрів. Але з чогось починати нам потрібно по дошкільно. Тому що говорити, що просто винна децентралізація, ця дискусія нас ні до чого не доведе, треба нам шукати якісь спільні рішення. Оскільки, поки ця дитина дійде до вищої освіти, без дошкільної, то...

_____. В добавку цього хочу сказати, що насправді, так як не закінчена реформа повністю і ОТГ, і цього, і земельна зараз то відповідно ще є сенс, щоби державний бюджет підтримував місцеві і по формі дошкільної освіти. Але на майбутнє, розумійте, що готувати, але готувати весь комплекс, щоб місцевий бюджет мав з чого наповнюватися.

НОВОСАД Г.І. Перепрошую. Останнє з нашого боку прохання. Присутній мій перший заступник Юрій Полухович. У нас буде додаткова пропозиція, з якої області не зверталися, щодо науки. Юрій.

_____. Можна? Ганна Ігорівна, я швиденько скажу. Ми торкнулися ПЗСО закону. Просто поінформую як член робочої групи, що всі правки, поправки отримані, їх там 400 з чимось, біля 500, між 400 і 500. До середини секретаріат повністю сформує порівняльну таблицю, всі члени робочої групи отримають на електронні адреси. Ми думаємо, що в понеділок о 12 годині буде працювати робоча група, всі, хто цікавиться, члени підкомітету, обов'язково члени робочої групи, будь ласка, запрошуємо. Де це буде? В залежності від кількості зареєстрованих, ми визначимося, бо ви знаєте, що група досить велика.

Дякую.

СОВСУН І.Р. Я ще один коментар по дошкільню. Звичайно, що дошкільнятам треба піднімати, тому що там катастрофа з оплатою праці, тут ніхто не буде сперечатися. Але я б до чого закликала, звернути увагу на те, що в окремих випадках у попередні роки, коли встановлювалася вища оплата праці на місцях, коли не вистачало грошей, то встановлювали просто менші ставки для викладачів і вихователів в тому числі у дошкільних закладах освіти. Тут ми скажемо, що ставка буде вища, але на місцях приймуть рішення, що садочок працює до трьох, наприклад, і це треба дуже добре подумати як убезпечити від такого розвитку подій, тому що ми добре тоді точно нікому не зробимо. Я зараз не кажу не піднімати, я просто кажу, що в такому випадку треба гарантувати законодавчо, що не буде ситуації, коли садочки працюватимуть до третьої.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Інно.

Пане Юрій.

ПОЛЮХОВИЧ Ю.Ю. Вітаю. Юрій Полухович, перший заступник міністра. Пропозиція наступна, передбачити у проекті Державного бюджету на 2020 рік додаткові видатки розвитку для нашого міністерства за бюджетною програмою 2201040 "Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ", 30 мільйонів 300 тисяч гривень на створення програмного апаратного комплексу Державної комплексної науково-інформаційної системи.

Коротко, що це таке. Це англійською мовою або ми її називаємо RIS, це передбачає створення єдиного ресурсу, що включає профіль всіх українських вчених, а також іноземних вчених за їхньою згодою, а також систему комплексних індексів рейтингування наукових здобутків дослідницьких та науково-освітніх установ окремих інститутів, факультетів, відділів, кафедр, а також окремих дослідників.

Щоб оцінити науку, потрібно бачити результати діяльності. А результатом діяльності є або якийсь науковий продукт, або індекс цитування, як всім вам дуже добре відомо. На жаль, в Україні поки що з цим не дуже гарно. Мова йде, наприклад, про правничників, там простіше. Там є Scopus та Web of Science – відомі системи наукометричні. В Україні ми не хочемо створити окремий індекс наукового цитування, але враховуючи WoS і Scopus, про які я вже тільки що

говорив, а також елементи, які враховують, наприклад, гуманітарний напрямок, який в Scopus і Web of Science, не дуже добре рейтингувати, скажімо так.

Що це дасть? Це є сервіс інформаційно-аналітичної інформації для більш якісного і прозорого управління фінансуванням науки. Тобто от треба дозволити побачити, де дійсно наука ще існує, хто вижив за ці роки, і де є сенс державі підтримати таких вчених, які дійсно вижили. А ті, які імітують науку або займаються відвертим плагіатом або академічна недоброчесність присутня, їх просто треба множити на нудь і відповідно приймати рішення. Тому що на основі чогось це має все ж таки працювати.

Технічні можливості в нас є. Це, в принципі, зараз в межах повноважень нашого міністерства є ще національна науково-технічна бібліотека, ось. І вони зараз працюють якраз над... завершується робота над проектом щодо запровадження українського індексу такого наукового цитування на базах, на основі відкритих метаданих CrossRef, ось. Тобто це є можливості для більш-менш адекватної оцінки українських вчених і фінансування Державної науково-технічної бібліотеки здійснюється якраз через Міністерство освіти і науки за бюджетною програмою 1040, про яку сказав, і що, в принципі, нам дозволить ефективно спланувати і використовувати ці кошти для закупки обладнання відповідних софту і так далі. Звичайно, що на конкурсній основі в п'ятницю ми провели... тут присутні колегі з наукового комітету, з міністерства, ми провели робочу нараду з цього приводу із залучення вчених науковців, які розбираються в цій темі. І не дадуть збрехати, була дуже активна жвава дискусія, і всім, в принципі, тут і громадські організації присутні, які теж зацікавлені прямо в тому, щоб бачити, хто зрештою займається в Україні наукою, наскільки ця наука є ефективною. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи є запитання до pana Юрія? Так, прошу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Пане Юрій, я міністру ставив це питання, але розумію, раз є перший заступник, який теж може відповісти. І все ж таки ті тренди, які існують в науковій сфері, а тренд на відтік, на відтік, свідчить про те, що не все в королівстві датском хорошо. Я повністю з вами підтримую, що нам треба серйозний аудит зробити, що працює, що не працює, але тренд є тренд, він вже

триває дуже багато років, на превеликий жаль. І його треба зупинити, бо готуємо, готуємо для когось, для когось.

І все-таки чи не можна було б подивитися на ті бар'єри, які заважають науці самім себе підтримувати. У нас дуже багато бюрократичних процедур, які науці дають можливість заробляти, але потім ці кошти якось дуже швидко зникають. І грантові кошти, і те, що вони заробляють по іншим напрямкам. Можливо, б дати можливість і зразу теж буде видно, хто заробляє на цьому, як заробляють? Заробляють тільки за рахунок перш за все наукових досліджень, які можуть і презентувати і продати.

ПОЛЮХОВИЧ Ю.Ю. Дякую.

КИРИЛЕНКО І.Г. Бо виживання, на превеликий жаль, те, що є, це виживання.

ПОЛЮХОВИЧ Ю.Ю. Мені легко відповісти на це запитання оскільки я сам представник наукового середовища і я працював і в крупному бізнесі, і в науковій сфері. Але, звичайно, що ефективно працювати, в моїй принаймні галузі, а це саме дослідження давньої Америки, зокрема писемність майя, це було можливо виключно в Сполучених Штатах чи в Західній Європі. І стосовно, наприклад, грантового фінансування, звичайно, що базове фінансування підтримує вчених, щоб вони, грубо кажучи, не вмерли з голоду, це так, грубо кажучи, але правда, як говорить практика.

Міністерство і, я переконаний, більшість з вас або навіть всі, мені здається, підтримували б ідею того, що держава навіть ті невеликі кошти на науку, а ми знаємо, що ми не можемо дозволити собі, ви знаєте, бюджет Стенфордського університету, 1,5 мільярда доларів і більше може бути. У нас вся наука так не фінансується. Навіть ті невеликі кошти, які держава і платники податків платять в державний бюджет, нашкрібаємо, якщо це фінансування є навіть в невеликих об'ємах, обсягах, вірніше, повинно бути спрямовано виключно на підтримку найкращих вчених. А не просто, знаєте, як з дорогами. Роздали гроші всім по трошки і немає ні доріг, ні грошей. Те саме, я вважаю, в науці, якщо ти найкращий – будь ласка. Є, наприклад, дасть Бог, цього року ми запустимо

Національний фонд досліджень, ми активно працюємо, міністерство активно підтримує, наших колег з цього фонду, ми запустимо якраз цей фонд, і це дасть можливість українським вченим брати участь на конкурсній основі для того, щоб отримати гранти. Я якраз є представником українських вчених, які працювали на заході, які отримували шестизначні суми від NSF, це аналог нашого Національного фонду дослідження. NSF, хто не знає, можливо, National Science Foundation (Сполучені Штати), там десь 7 мільярдів, здається, доларів у них загальний фонд. У нас трошки, ну, не трошки, в рази звичайно менше, але, можливо... Ну, всі знають компанію, наприклад, Google, хлопці з гаража, грубо кажучи, отримали свого часу від NSF грант, а зараз вони, мабуть, в 200 разів перевищує капіталізація компанії Google ніж самого NSF. Ну, це гарні всі і дуже american dream і так далі. Але все одно, якщо ми навіть ті невеликі кошти, які держава може вкласти в науку, треба все-таки їх використовувати ефективно. Для того, щоб ефективно вкладати кошти в найкращих учених, ми повинні побачити, хто ж є найкращими ученими в Україні. Не той, хто подзвонив там куди треба чи прийшов, попросив, давайте нам бо нам треба, треба, бо в нас є традиції в українських університетах. Які традиції, слухайте? Ми живемо в XXI столітті. Якщо ти найкращий, значить твої праці цитують...

Перепрошую. Це мені додатковий час?

І так далі. Тобто для того, щоб зрозуміти, хто є хто, є ідея створити хоча б оцю єдину науково-інформаційну систему

Це нам треба завершувати. Дякую.

Короче, я прошу підтримати. Я готовий відповідати на будь-які питання, але сподіваюсь... Я є представником українських вчених, який повернувся в Україну, заклав всі свої наукові проекти... намагався закрити, і поки що не виходить. Але... Бо їх дуже багато за 15 років назбиралось. Я хочу, щоб в Україні нарешті наука запрацювала. І я зроблю все для цього, щоб це...

КИРИЛЕНКО І.Г. Тоді прохання до Президентського фонду. Мільярд, який залишається, негайно перекинути на фонд І це буде ідеально.

_____. (Не чути)

КИРИЛЕНКО І.Г. Да? Там у нас, ви знаєте, там у нас передбачено...

_____. (Не чути)

(Загальна дискусія)

ПОЛЮХОВИЧ Ю.Ю. Мені навіть мікрофон уже включили, мабуть... Я дуже дякую, звичайно, за хорошу ідею. Але, розумієте, поважають в освіті виключно сильних і успішних. Слабеньких не поважають. Нам будуть співчувати, жаліти, але ніколи поважати не будуть. Ми станемо сильними виключно тоді, коли буде наука відігравати важливу роль. Це і якість життя, і оборона і все решта. Ну, що тут говорити? Нащо агітувати один одного за вільну Україну? Всі і так розуміють, про що іде мова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Юрію. Пані Інна.

СОВСУН І.Р. Дякую за палку промову.

У мене більш прагматичні приземлені питання. В 14-му... Я тільки почала. Мала, на щастя, працювати на тій же посаді, що ви зараз працюєте, і, власне, не з останніх рішень, яке я зініціювала, працюючи на посаді першого заступника міністра, було пов'язано зі створенням національного репозитарію академічних текстів. Ідея, яка 3 роки успішно блукала всіма міністерськими кабінетами і зрештою не була зреалізована. Але ідея полягала в тому, що, звичайно, що ми розуміємо, що є проблема з плагіатом в Україні, і для того, щоб боротися з плагіатом ефективно, нам потрібні дієві механізми для автоматизованого простого пошуку плагіату. І основною проблемою, чому сьогодні тяжко знаходити плагіат, не неможливо, але тяжко, це те, що немає бази з чим порівнювати. Тобто ти можеш написати скільки завгодно програмних продуктів для того, щоб здійснювати порівняння, але якщо в тебе немає бази порівняння, то це буде далі робитися вручну в значно меншому масштабі ніж могло би робитися, як би це було автоматизовано.

В світлі цього у мене питання. Пропозиція, яку ви зараз озвучуєте, чи вона передбачає створення такого репозитарію, чи репозитарій буде продовжувати існувати паралельно, чи, точніше, не існувати? І як би ви оцінили інституційну спроможність міністерства зреалізувати цей проект? Чи його будуть робити ті самі люди, які вже не зреалізували проект щодо академічного репозитарію?

І останнє питання. Я незрозуміла з промови, тому що, мені здається, що прозвучали дві суперечливі тези. З одного боку, ви сказали, що ви не будете створювати наукометричний індекс український, під кінець ви сказали, що таки будете створювати. Могли би уточнити цю позицію? Дякую.

ПОЛЮХОВИЧ Ю.Ю. Дякую.

По репозитарію. Жовтень ми готові презентувати вже проміжні результати. Тому що робота, дійсно, була декілька років, і Сергій Андрійович Назаровець, якраз хто безпосередньо займається від Державної національної технічної бібліотеки України, якраз в п'ятницю і презентував попередні результати для вузького кола фахівців, які в цій темі. Пані Юлія Безвершенко є вона, якраз підтвердить, що це мало місце.

І щодо репозитарію, однозначно метадані будуть враховані. З елементами антиплагіату, звичайно, теж, з нами в гарному контакті Unicheck, якщо ви знаєте хто це. Ми з ними дуже добре дружимо, вони навіть готові безкоштовно якісь свої елементи, напрацювання передати для рідної держави, оскільки це міжнародна компанія, яка працює в Сполучених штатах і інших державах, і вони теж патріотично налаштовані для того, щоб це дійсно запрацювало.

Але це відбулася виключно перша нарада, хоча енергетично я відчуваю, що вони будуть допомагати нам, оскільки хлопці, видно, активні і ідейні. Щодо, я, дійсно, обмовився стосовно національного. Але це я хотів сказати, що будуть враховані (WoS) Web of Science, Scopus і наша система, тому що є кілька варіантів, які створювалися різними Зокрема, в українській науково-дослідній фундації, яку я мав честь очолювати з 2017 року, ми розробили власну наукометричну систему і відпрацювали це на історичних науках. Десь приблизно нам грошей вистачило на 50 відсотків, бо ми з приватного сектору залучали ресурси, і це вийшло швидко, ефективно і навіть краще ніж Index Copernicus, наприклад, в Польщі. Це окрема історія, але у будь-якому разі всі колеги, всі ідейно налаштовані колеги, які розробляли подібні речі в своїх середовищах, вже іде напрацювання для того, щоб ми всі разом, нарешті, запрацювало це. Але все одно, держава витратила...

СОВСУН І.Р. Чекайте, так український індекс буде чи не буде?

ПОЛЮХОВИЧ Ю.Ю. Буде. Якщо коротко, то буде.

СОВСУН І.Р. Це було не очевидно з вашої відповіді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, дякую, колеги.

ПОЛЮХОВИЧ Ю.Ю. Давно в Україні не був, українську мову просто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Юрію. Дякую, колеги.

Пані міністерка має іти від нас на наступну нараду. Якщо я попрошу, якщо є питання до Міністерства освіти і науки, я би просив задати зараз. Щоб ми в принципі зараз пройшли всі бюджетні програми, до яких пропонуються зміни і нами, і Міністерством освіти, і узгоджені і з Мінфіном, і з бюджетним комітетом, тому якщо є ще запитання до пані міністра, то прошу, задавайте зараз.

Якщо ні, то ми вам дуже дякуємо за приділений час.

НОВОСАД Г. І. Дякую вам дуже. Тут залишаються, як мінімум, три моїх заступники, які, власне, доповідатимуть нашу позицію по змінам до Бюджетного кодексу. Чотири. Перепрошую, цілих чотири. І, власне, основним по Бюджетному кодексу буде Єгор Стадний доповідати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам дуже. Колеги, я, з вашого дозволу, просив би, може ми одразу зараз зробимо паузу з першим питанням, бо ми пройшли вже частину Міністерства освіти і науки. Для того, щоб відпустити представників міністерства, може, ми одразу перейдемо зараз до другого питання, до внесення змін до Бюджетного кодексу? І після цього, коли вирішимо, подякуємо міністерству і залишимося вже з академіями наук. Ви не проти, колеги?

Добре. Тоді давайте перейдемо до другого питання і потім повернемося до першого.

Друге питання порядку денного – це про проект Закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України (реєстраційний номер 2144).

Я би просив би пана Романа пару слів сказати.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Щодо проекту кодексу, великих новацій там немає. Хоча, якщо дивитися сам текст проекту кодексу, то там дуже багато змін по

освіті. В більшості – це зміна приведення кодексу до діючого законодавства про освіту в частині зміни типів закладів.

Нас дуже часто критикували і в минулому році, що у нас ще досі є поняття вищих навчальних закладів першого і другого рівня акредитації, вищих – третього і четвертого, яких уже в Законі "Про вищу освіту" навіть немає. Тобто це все було приведено у відповідність до типів закладів. Можливо, там є деякі неузгодженості, ми сьогодні отримуємо деякі пропозиції, ну там є питання по дитячим будинкам, тобто вони там дещо випали із цього кодексу, я думаю, що це ми доопрацюємо. Ну, тут питання не те, що випали, ми це розуміли, просто на сьогодні це питання, воно ще досі не врегульовано в рамках політики Мінсоцполітики, що далі робити з дитячими будинками, школами-інтернатами і так далі, тобто це ми згодні повернути. Це по типах закладів. Взагалі більше, що стосується безпосередньо освіти, це доповнення норми про можливість фінансування приватних вищих навчальних закладів із Державного бюджету на рівні із державними закладами. Плюс уточнення за пропозицією Міністерства освіти в частині підходів до формули видатків, розподілу видатків на вищу освіту.

І уточнюється питання по підвищенню кваліфікації. Якщо ви знаєте, у нас на сьогодні було передбачено, що підвищення кваліфікації все фінансується і з державного, і з обласного рівня. Тобто для місцевих бюджетів це необхідно було приймати свою програму для того, щоб відправляти своїх вчителів, працівників дошкільної освіти для підвищення кваліфікації. Цю норму ми також врегульовуємо і дозволяємо всім місцевим бюджетам за наявності відповідного ресурсу відправляти цих людей, працівників на підвищення кваліфікації. Тим більше, що положення Міністерства освіти вже прийнято, і, можливо, воно потребує там деякого уточнення, але ця норма вже врегульована.

Плюс врегульовується питання також було щодо фінансування дошкільної освіти. Там було розмежування повноважень між районними бюджетами і сільськими громадами. Тобто була норма, що районний бюджет дає кошти на фінансування дошкільної освіти в обсягах попереднього року, цю норму ми також забрали. Тобто зараз норма про те, що вони мають місцеві громади домовитись, або вони фінансуються з районного бюджету, або вони тоді домовляються і з районного бюджету передаються повноваження на сільські бюджети з

відповідним обсягом фінансування. Тобто це підтримано і Асоціацією міст, тут також питань немає.

Але до кодексу ми готові працювати, і ми направили листи в регіони, можливо там деякі уточнення ми, я думаю, доопрацюємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе. Добре, що ви самі згадали про дитячі будинки, тому що у нас було одне із зауважень, якраз їх і стосувалось.

Міністерство освіти і науки, пане Єгоре.

СТАДНИЙ Є.А. Дуже дякую.

Насправді те, що ми пропонуємо це переважно технічні зауваження до формулювань, як змінювати Бюджетний кодекс, як нам видається, було б більш стрункіше, і є деякі моменти по суті.

Тому, як пропонуєте, можна швидко це пройти по технічних речах, просто йти постатейно, те, що ми подали, у вас має бути в роздаткових. Або по суті, а потім технічні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, як буде зручно?

СТАДНИЙ Є.А. По суті. Отже, у нас... По-перше, прокоментую ті речі, які вже включені в редакцію, що на перше читання проходить. Це, зокрема, відкриття фінансування бюджетного для приватних закладів вищої освіти. Ми хочемо водночас поставити умову, якщо вони отримують державне фінансування, вони виконують те саме законодавство про індикативну собівартість, як і державні університети. Це тоді урівноважує їх, ставить у рівні умови і ми не будемо мати повторення тієї ситуації, коли у нас за бюджетні гроші іде одна сума в перерахунку на студента, за контрактні у нас іде набагато менша сума, і ми дотуємо навчання студентів, які навчаються на контракті. Це те, що стосується 87-в пункту, тут просто коментую, тому що ми це з голосу вносили ще на уряді, щоб ви розуміли, в чому логіка.

Далі те, що стосується...

_____. Єгоре, а можна питання? Яким чином у нас сьогодні врегульовано питання по індикативній собівартості?

СТАДНИЙ Є.А. Ніяк.

_____. Власне, я про це і питаю. Тобто тоді до чого ми прив'язуємося в бюджеті?

СТАДНИЙ Є.А. Ми прив'язуємося до постанови, яка має бути прийнята як на виконання бюджету цього року, так і ми, очевидно, очікуємо, що це буде у бюджеті наступного року. Постанова, як ви знаєте, від Міністерства освіти розроблена, подана і ніяк не проходить погодження.

_____. Я розумію, я просто зараз маю зрозуміти, до чого ви на рівні бюджету прив'язуєтеся, як ви формулюєте це, до чого ви хочете прив'язатися в бюджеті?

СТАДНИЙ Є.А. До фінансування за кошти державного бюджету, ми розглядаємо зараз варіанти не 60-80-100 трирічного переходу, а 80-100 дворічного переходу. І є обмеження регіональні. Це той робочий варіант, який ми розглядаємо, не вище ніж дохід. Тут знову ж таки питання дискусії. Є два погляди: або ж зарплатня, або ж є таке явище, як грошовий дохід по регіонах, його теж збирає Держстат. Він, на мою думку, більш чітко віддзеркалює те, які є гроші у людей, тому що, власне, покриває не лише зарплати.

_____. Але чи не думали ви про те, щоб одночасно внести зміни до законодавства в рамках прийняття бюджету...

СТАДНИЙ Є.А. Це постанова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, індикативна вартість, вона ж постановою регулюється.

_____. Воно постановою, але ж це так само можна зафіксувати на рівні законодавства і встановити.

СТАДНИЙ Є.А. Індикативна собівартість у нас є уже на рівні законодавства в бюджеті на цей рік, ми від неї будемо рухатися. І я не бачу підстав, що у нас не буде норм в законодавстві. Якраз таки зараз, в Бюджетному кодексі, у нас буде чітко прописано.

_____. У мене теж невеличке питання.

Єгор, скажіть, будь ласка, а ви аналізували вже наслідки, до яких призведе ось таке прирівняння індикативної вартості навчання?

СТАДНИЙ Є.А. Так, як постанова, яка і подавалася до обговорення ще в 2019 році, і, в принципі, ми цю логіку будемо і далі зберігати, не передбачає поширення її дії на спеціальності, які фактично не мають контрактників. Це буде стосуватися найбільш популярних спеціальностей, де є контрактники. І результатом очевидним є скорочення наборів контрактників, але не скорочення обсягу фінансування, яке дають ці контрактники.

Я можу далі продовжувати? Чи ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маленьке уточнююче питання. Ця індикативна собівартість, ця постанова, буде розповсюджуватися і на приватні заклади вищої освіти чи тільки на ті, які захочуть мати доходи з бюджетного фінансування?

СТАДНИЙ Є.А. Якщо захочуть. Тільки виключно ті, які будуть отримувати бюджетні кошти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

СТАДНИЙ Є.А. Щоб я розумів. Ми рухаємося пункт – питання, чи пункт і потім питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо по ходу будемо задавати, ви не проти?

СТАДНИЙ Є.А. Та ні. Я просто, щоб,.. Бо колеги з науки чекають, бо їх як би тут обірвали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому ми хочемо скоріше з Бюджетним кодексом, а тоді...

СТАДНИЙ Є.А. Так, давайте.

Освітня субвенція, це те, що теж по суті введення. Ми все-таки хочемо переходити на відключення від державного фінансування шкіл, які мають менше ніж, відповідно, ікс учнів, у нас перехід іде 30, 40, 50 – трирічний. Це в ваших матеріалах 103 індекс "7" пропозиція до освітньої субвенції. Що-що?

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, це в рішенні комітету, яке всім було розіслано. Але в порівняльній таблиці вона також є.

СТАДНИЙ Є.А. В Порівняльній таблиці у вас має бути теж.

_____. Ця порівняльна таблиця не до діючого проекту, а пропозиції міністерства додаткові.

_____. *(Не чути)*

СТАДНИЙ Є.А. Так, ось цей. І у нас сторінка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все є, дякую.

СТАДНИЙ Є.А. Шоста. Сторінка шоста. Так, ми дискутували з колегами в уряді це рішення, концептуально всі погоджуються. Якщо, ну, є якісь тут питання...

Логіка в тому, щоби пришвидшити оптимізацію шкільної мережі.

Ідемо далі? Так, тепер давайте уже до речей, які є, можливо, технічними. І тепер до технічних речей. Отже, ми просто пропонуємо, 87 стаття, де у нас фахова передвища, виписати трошечки стрункіше. В редакції, яка пішла від уряду, у нас є фінансування закладів фахової передвищої освіти, які не є юридичними особами в складі закладів вищої освіти. Ми хочемо писати прямо: "структурних підрозділів" або "відокремлених структурних підрозділів у закладах вищої освіти". Тому що, якщо ми відкриємо Закон про фахову передвищу, то відокремлений підрозділ без статусу юридичної особи просто не може бути закладом освіти. Тобто ми тут масло-масляне пишемо. Краще прямо писати. Вони є структурними підрозділами зараз в коледжі. І, якщо вони здійснюють підготовку фахову і передвищу, отже пишемо, що це структурний підрозділ або відокремлений структурний підрозділ. Направду майже всі відокремлені, є кейс з двома коледжами, які є структурними підрозділами в закладах вищої освіти. Ну, це технічна річ. Ми просто не хотіли заплутувати законодавство тут.

_____. Перепрошую. Я просто... Ми так швидко перейшли. Можна повернувся до освітньої субвенції по іксу. Ну, логіка зрозуміла. Тут в мене питання чи є в міністерстві калькуляція, ну, усвідомлення того, яка... Ну,

кількість учнів є, я маю на увазі, яка інфраструктура, скажемо так, навколо тих шкіл, які пропонуються, плануються...

СТАДНИЙ Є.А. Анастасія зараз може подати.

_____. Ага. І потреба, скажемо так, по шкільних автобусах, який стан доріг, ну, по яким буде здійснюватися підвезення. Яка якість є там упорних шкіл, щоб ми там шило на мило не змінили. Тобто логіка фінансова цілком зрозуміла, це рішення, яке рано чи пізно мало бути прийнято. Чи ми готові до цього рішення?

СТАДНИЙ Є.А. Дивіться, якщо ми йдемо на 50, тобто на верхню планку, то у нас є потреба майже 2 тисячі 409 одиниць автобусів. Да, додатково, якщо ми міряємо по 50. Загалом, щоб розуміли по кількості шкіл, це тисячу 873 школи, які нижче 50.

Мережа дорожня, я розумію, я так сподіваюсь, що всі знають, що централізовано ніхто не збирає даних про стан місцевих доріг, відповідно, ми не можемо тут прокоментувати з точністю як і що.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але тут ми обговорювали це питання, я хочу додати, що коли ми говорили про першу хвилю, скажімо, до 30 учнів, це 426 шкіл, в даному випадку це якраз 426 автобусів, бо вони 30 людей вміщають. Там, де 50 дітей, там важче, тому що це великі автобуси, які не варто купувати, вони по-іншому коштують. Але тут якраз це ті два мільярди, про які ми говорили з Міністерством освіти, і ті, що залишаються з минулого року, з цьогорічної невикористаної субвенції, цього якраз мусить вистачити і на автобуси, і на покращення опорних шкіл до якої будуть підвозити дітей. Тому що просто підвозити дітей з однієї поганої школи в іншу погану школу, очевидно нам буде важко пояснити це людям, і це не є нормальним. Тому саме для цього і є та велика частина субвенцій, яка на це піде.

Так, з дорогами є проблеми. Але є один маленький плюсики, що про це місцева влада дізнається зараз. І у них є десять місяців для того, щоб організувати ремонт доріг місцевого значення. Якщо буде потрібно, будемо просити уряд виділити додаткові кошти місцевим бюджетам на місцеві дороги.

СТАДНИЙ Є.А. Є сподівання, що вибори внесуть певні корективи на їхню більш зговорність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ще один момент. Це не означає, що уряд і ми з вами цим рішенням закриваємо школи...

СТАДНИЙ Є.А. Ні, це означає, що ми відрізаємо від фінансування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це означає, що державна субвенція перестане надходити в ці школи. Я знаю досить багато місцевих органів влади, які будуть підтримувати ці школи самостійно, бо їм просто потрібно, щоб ця школа була.

СТАДНИЙ Є.А. Рухаємося. Колеги, йдемо далі?

_____. Останнє уточнення. Тобто ми наступного року закриваємо 426 шкіл.

СТАДНИЙ Є.А. Ні, ми нічого не закриваємо.

_____. Припиняємо фінансування державне. Скільки, ще раз, ви казали, сума яка?

СТАДНИЙ Є.А. 428. По 30.

_____. До 30.

_____. *(Не чути)*

СТАДНИЙ Є.А. Річ у тім, що на субвенцію нічого не зменшується.

_____. *(Не чути)*

СТАДНИЙ Є.А. Майбутня модель може передбачати якісь прогнози по коштах, які не зменшується субвенція, і вони залишаються у субвенції, але ідуть перерозподілом на оплату праці. Тобто ми маємо, зараз Мінрегіонбуд якось пришвидшує там теж зі своєї сторони роботу над цими картами, які у них є, і відповідно, можливо, ми там підключимося і теж зможемо якусь аналітику прогностичну зробити.

_____. А по яка кількість педагогічних працівників?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да і в мене таке питання. Ми побачили, що у нас 5 тисяч 94 учня, а скільки там вчителів, скільки людей...

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це важливий момент, чи будуть вони мати можливість перейти частково хоча б в опорні школи.

СТАДНИЙ Є.А. Частина сто відсотків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, то було б добре порахувати, щоб ми зрозуміли з чим ми насправді стикнемося?

СТАДНИЙ Є.А. Одразу треба говорити, що ми стикаємося з виплатами по звільненню, тобто частина лише перейде в опорні школи, і виплати по звільненню будуть лягати на місцевий бюджет.

_____. Воно може і там, і там фінансуватися, да.

СТАДНИЙ Є.А. Але будуть виплати по звільненню. Ну, тобто сподівання в цьому комітеті немає, звісно, на те, що це гроші, які можна виймати чи ще щось, ніякого немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

СТАДНИЙ Є.А. Давайте далі по технічних речах. Підвищення кваліфікації вчителів. Ми просто 59 статтю Закону "Про освіту" хотіли би, щоб вона звучала... Щоб в Бюджетному кодексі була більш струнко виписана стаття і прямо і зазначалася, що це юридичні особи, які надають таке підвищення кваліфікації, і державної, і комунальної і приватної власності. Тобто це та ідея, закладена ще в Законі "Про освіту", про монополізацію послуг з підвищення кваліфікації. Знову ж таки це технічна штука. Нам здається, що просто треба, щоб в бюджетному кодексі звучали слова "приватна".

Далі, колеги. Дитячі будинки. Це у вас четверта сторінка, починаючи. Там, насправді, урядовий проект пропонує вилучати їх із 89, із 90, із 103 статті. Річ утім, що тут ми, можливо, трошечки біжимо поперед батька впекло через те, що

реформа деінституалізації, ну, ніби як була широко наголошена, проте дитбудинки існують і, зокрема, для дошкільнят. Відповідно, ми можемо зараз їх вичленити з Бюджетного кодексу, але по факту вони нікуди не зникають. Нам потрібно гарно тут подумати. Це не те, щоб ми тут котили на когось бочку, це просто може, ну треба виваженіше нам поставитись до цього, подивитися. У нас в принципі 1200... На жаль, регіонально не розіб'ю вам, але всього у дитбудинках 1249 осіб, це 111 груп.

_____. Я з Єгором згоден. До мене тільки вчора зверталися з одного з дитячих будинків, з одного з дитячих будинків Одеської області щодо їх побоювань, що, як це, виплеснеться разом із змінами в Бюджетному кодексі, просто втратяться, бо Мінсоц ще ні, МОН вже да.

СТАДНИЙ Є.А. Ну, ми, власне, і не да. Просто хотілося б якось синхронізуватися з якось цією реформою деінституалізації, тому що у нас заперечень щодо неї немає як такої. Нам справді хотілося б, щоб це все перейшло в дитячі будинки сімейного типу, але треба все послідовно.

Колеги, рухаюся далі, і наступним це у нас є більш така 103 стаття, яка там субвенції. Стосується... урядовий законопроект, в принципі, теж логіку свою має, привести всю номенклатуру до тої, яка є в законодавстві.

В Законі "Про освіту", як ви знаєте, у нас є чітко початкова школа, гімназія, ліцей. В старому законодавстві у нас є ступені ЗНЗ і урядовий проект пропонує писати через номенклатуру в Законі "Про освіту". Нас тут тільки цікавить, чи ми знову ж таки не біжимо зашвидко і чи не варто нам все-таки залишити цю термінологію, яка ще є зараз в Бюджетному кодексі, використовується.

Роман може прокоментувати, можливо, про "Прикінцеві" Бюджетного кодексу, чи вони там щось передбачають для нас, щоб ми знову ж таки не залізли в ситуацію, коли не можемо фінансувати когось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я так розумію, що урядовий законопроект, це було чітке розділення, згідно Закону "Про освіту", а ми пропонуємо повернутися поки що...

СТАДНИЙ Є.А. Не спішити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Я б хотів те, що сказав Єгор, прокоментувати. Ми також розуміємо, що всі установчі документи не можуть бути приведені, і з 1 січня стане питання по тим самим закладам фахової передвищої освіти, оскільки вони дійсно ще не привели всі установчі документи. Тому ми намагалися виписати в "Прикінцевих положеннях" норму про те, що, якщо вони не привели установчі документи, то механізм фінансування залишається в попередньому році. Тобто якісь запобіжники ми туди передбачили, тим більше, що в Законі "Про освіту" також прописано норми, що термінологія застосовується, як і в попередньому. Тобто, якщо там є якісь пропозиції в комітеті до "Прикінцевих положень" кодексу, ми готові розглянути.

З приводу тексту, щоб ми не робили половинчастих рішень. Якщо ми приводимо термінологію Бюджетного кодексу, то ми приводимо у відповідність, тому що ми так кожного разу будемо Кодекс міняти, виходячи із зміни їх установчих документів. Може ми простимулюємо бистріше це зробити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

_____. Можна питання, у мене тут. Скажіть, будь ласка, от спеціалізовані школи-інтернати. В мене питання по цій формі навчальних закладів. Це мається на увазі ті спеціалізовані школи-інтернати, де навчаються важкохворі діти з такими нозологіями, коли неможливо їх залучати до навчання в загальноосвітніх школах. Ось ці спеціалізовані школи-інтернати, багато запитів в мене...

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Вони залишаються. Я не знаходжу змін.

_____. Вони залишаються, тобто...

СТАДНИЙ Є.А. Вони залишаються.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Там просто забрали слово "інтернати", бо тому що, дійсно, немає зараз в законодавстві про освіту поняття "школа-інтернат". А є спеціальна школа, спеціальні школи або санаторні школи, як вони там правильно називаються.

_____. Большое спасибо.

СТАДНИЙ Є.А. Так, вони залишаються.

Далі, колеги, останнє, технічне, це "Прикінцеві", це там, де наша формула по вищій освіті. Ми пропонуємо, це те, що пішло від уряду, і ми погоджуємося з тим, що пішло від уряду. Лише з однією правкою: вилучити слово "якість".

Поясню чому. Тому що у нас не існує такого явища в законодавстві, як якість міжнародної діяльності і якість наукової діяльності. Невдовзі ми також будемо, в принципі, відходити від словосполучення "якість в освітній діяльності" і будемо виступати з відповідними змінами. Немає нічого шкідливого, на нашу думку, якщо там будуть просто "показники освітньої наукової та міжнародної діяльності закладів вищої освіти". От це всі технічні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Єгоре.

СТАДНИЙ Є.А. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи є в вас запитання, доповнення по цьому питанню?

Якщо ні, то з вашого дозволу, я дам слово нашому колезі народному депутату Драбовському, який прийшов на наше засідання, якраз заради другого пункту.

ДРАБОВСЬКИЙ А.Г. Дякую дуже.

Анатолій Драбовський, 12 округ, політична партія "Слуга народу". Я освітянин, тому я небайдуже відношуся до тих процесів, які відбуваються. І прийшов, власне...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходьте до нас в комітет.

ДРАБОВСЬКИЙ А.Г. Нема питань. І прийшов... Я ще й економіст за фахом. І прийшов, власне, з такою пропозицією.

З метою забезпечення рівних прав впровадження освітньої діяльності, закладів освіти усіх форм власності та приведення у відповідність Бюджетного кодексу України до законів України "Про освіту" і "Про фахову передвищу

освіту" пропоную внести відповідні зміни до Бюджетного кодексу України. А саме: виключити у пункті 8 частини першої статті 103-2 слова "державної та комунальної власності" (в лапках).

І коротко дозвольте прокоментувати, чому я з такою пропозицією звернувся. Відповідно до частини десятої статті 78 Закону України "Про освіту", яка набрала чинності з 1 січня 2019 року, держава здійснює фінансування здобуття особою загальної середньої освіти у приватному або корпоративному закладі освіти, що має ліцензію на впровадження освітньої діяльності у сфері загальної і середньої освіти за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів шляхом передачі такому закладу освіти цільового обсягу коштів у розмірі фінансового нормативу бюджетної забезпеченості одного учня, який здобуває повну загальну середню освіту та в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів.

Статтею 68 Закону України "Про фахову передвищу освіту" також передбачається здійснення державного фінансування здобуття особою повної загальної середньої освіти у приватному закладі фахової передвищої освіти. Водночас при приведенні у відповідність до чинного Закону України "Про освіту" Бюджетного кодексу України та підзаконних нормативно-правових документів, а саме постанов Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 року №6 "Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам" та від 27 грудня 2017 року 1088 "Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами" вище вказана норма закону була проігнорована у частині забезпечення видатків на здобуття особою повної загальної середньої освіти у приватних коледжах.

До сьогодні законодавчі та нормативні акти не узгоджені між собою щодо фінансування приватних освітніх закладів, і законопроект 2144 від 15.09.2019 року про внесення змін до Бюджетного кодексу України, ці правки не внесені.

Соціальна справедливість є одним з найважливіших принципів правової держави. Доступ до безоплатної освіти є засобом гарантування рівних можливостей для всіх. саме тому першоосновою нашої діяльності є повага до гідності людини та прагнення створити умови, за яких люди мають рівний доступ до освіти, незалежно від форми власності освітнього закладу.

Я хочу сказати, що я вам представляю заклад, який називається "Вінницький кооперативний інститут", і цю проблему ми знаємо не понаслышке, як говориться, і я хотів би, щоб ви мене підтримали. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую дуже.

Колеги, які у вас думки з цього питання? Що скаже Міністерство фінансів?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ми ж чудово розуміємо, що це включення цих закладів на виконання Закону "Про освіту", це додатковий ресурс. І мова ж ведеться не про вінницький тільки інститут. *(Шум у залі)* Да, а в цілому. Тут нада оцінити, там Міністерство освіти, наскільки я знаю, рахувало, да? Настя, скільки там було? 350 мільйонів, да, додаткової потреби в коштах освітньої субвенції. Тобто ми як Мінфін поступово, розуміючи фінансові аспекти, тобто уже в цьому році вперше було прийнято рішення про приватні школи, на наступний рік було прийнято рішення про приватні вузи. Можливо, виходячи із наступних років з фінансового ресурсу і буде прийнято рішення як по коледжах на здобуття загальної середньої освіти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, колеги.

Колеги депутати, члени комітету.

_____. Ще раз. Тобто йдеться про кошти на здобуття середньої освіти в приватних коледжах?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Загальноосвітній компонент.

_____. Тобто, фактично, Мінфін розглядає, що на 2021 рік це буде закладено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А заклади професійної технічної освіти який дають освітній компонент? Там приватних немає взагалі.

ДРАБОВСЬКИЙ А.Г. Ну, уявляєте вступ 2020 року, коли кооперативні, приватні (кооперативні прирівняли до приватних)... діти і батьки будуть платити за загальну середню освіту, а в комунальних і державних не будуть платити. Ви це, вам тяжко зрозуміти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які думки в членів комітету?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Тут ще, зрозуміло, що є питання, яке треба врегулювати. Тут треба, ми хотіли отримати дещо, це внутрішнє питання уряду, да, яким чином реалізується у цьому році приватна школа. Тобто ми б хотіли оцінити, бо наскільки я знаю, є великі нарікання заходження приватних шкіл у цьому році в освітню субвенцію. Тобто можливо, там треба більш серйозно врегулювати, бо той обсяг видатків, який покривається, да, там близько семи тисяч гривень на рік на 1 учня. Тобто це не ті масштаби, да, які цікавлять приватні школи і приватні коледжі для того, щоб входжувати і звітувати потім перед відповідними органами отримання цих бюджетних коштів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Більше того, мені здається, що це залежить ще від регіону. Тому що ми були в Умані, там приватна школа отримує 4 800 на одну дитину. І це, мені так здається, що воно якось по регіонах різниться.

І по-друге, там, здається, в порядку 60 відсотків – 80 відсотків, да, від того, що отримає державний заклад середньої освіти, отримує приватний. Питання насправді правильне, що приватним закладам середньої освіти компенсує держава, але питання в тому, знову-таки в ефективності адміністрування цих коштів, як вони йдуть.

З іншого боку, а який відсоток на... ви хочете, ви пропонуєте собі на, я маю на увазі, для... *(Шум у залі)* Ну, я ж правильно зрозумів? *(Шум у залі)*

_____. Контингент студентів... Ну, я... в мене постійно. Контингент студентів, які здобувають профільну середню освіту у кооперативних коледжах, становить 4 тисячі 397 осіб. Орієнтовна сума освітньої субвенції може становити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, ви до кооперативних приватні теж відносили?

_____. У нас кооперативні прирівняли, як, ну, це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, а коли рахували.

_____. Тільки кооперативні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тільки кооперативні. По міністерству рахувало 350 мільйонів.

_____. Значить, не врахували всіх.

_____. *(Не чути)*

_____. Ну, я маю одне питання. Яка по часу різниця між загальноосвітньою і начальною, ну, школою і коледжем в частині старшої школи, по годинах?

_____. *(Не чути)*

_____. Менша, напевно?

_____. *(Не чути)*

_____. Тобто, якщо на вас рахувати, то це, відштовхуючись від годин, це буде ще менша сума ніж дістають нинішні приватні школи, яким... Да, в два рази...

_____. Дякую. Пане Єгоре, це дуже гарне запитання при обчисленні вартості.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, тоді потрібно враховувати, очевидно, різницю в начальних планах і кількості годин.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це буде навіть не 4,8, а там 2,4, наприклад. Ну, але це в будь-якому разі. Тут питання не в тому, що воно буде там приблизно в два рази менше, тут питання в тому, як її правильно порахувати.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ідея в цілому непогана. Да, питання в тому, як її реалізувати, це не очевидна реалізація.

СОВСУН І.Р. А можна я спитаю Настю чи Романа. Світлани Василівни немає вже? Ні. Я б Світлану Василівну теж спитала. А за яким принципом сьогодні розподіляються кошти між коледжами фінансування державне? Між державними, між державними коледжами?

_____. Є місцевий рівень фінансування, ті, які структури закладів вищої освіти.

СОВСУН І.Р. Яким чином визначається сума коштів, які кожен коледж отримує?

_____. І кожен коледж, кошторисно.

СОВСУН І.Р. Відповідно до потреб.

_____. Відповідно загальна сума буде складена по штатних розписах, як це водиться завжди, далі доведення по затвердженому бюджету вже по тих кошторисах, які будуть формуватися в січні.

СОВСУН І.Р. Я чому це питаю, тому що за великим рахунком за умови впровадження цієї норми це не буде так, що ми з цього фінансування, яке зараз на коледжі йде, заберемо частину і перекинемо туди, правильно? Ми просто маємо знайти нові видатки. Це додаткова освітня субвенція.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. І знову ж хочу повернутися до того, що я казав, нада, дійсно, подивитися аналіз, бо в цьому році ми передбачали 200 мільйонів на приватні школи, яким чином 210 мільйонів, яким чином використовується в цьому році. Тобто можна розглянути, якщо там немає динаміки заохочення і входження, то можна було б в межах цих 210 мільйонів подивитися і реалізувати цю норму по коледжах.

СОВСУН І.Р. І сьогодні у нас немає картинки розуміння, скільки ми витрачаємо на одного студента в коледжі, між різними коледжами, правильно?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Різниця підготовки одного студента в державних і в кооперативних або приватних закладах у нас є?

_____. Будь ласка, ще раз, різниця в чому?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Різниця вартості підготовки?

_____. *(Не чути)*

...не можна зібрати з них. Але, дивіться, те, що Інна питала. Це не дуже допоможе, через те, що ми вичленимо загальноосвітній компонент, але все одно якісно не зможемо. Це та ся підготовка нинішніх молодших спеціалістів, далі це будуть фахові молодші бакалаври в сукупності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ближче до вищої освіти чи до середньої освіти?

_____. Це ближче до прав дитини отримувати реалізацію Конституції. Власне, я погоджуюся цілком з Романом, що висновки по цьому року нам підкажуть, як краще рухатися. Тому що питання комплексне, стосується і приватних шкіл, і там інших закладів приватної власності, кооперативної, де здобувається повна загальна середня освіта.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що ви скажете?

_____. Я прийшов просити мене підтримати. Бо, в принципі, мотивація на поверхні. Порушуються конституційні права тих дітей, які отримують загальну середню освіту, і батьків цей один рік, які вони навчаються в коледжах і технікумах. Якщо ми будемо, даємо допомогу, а тут вони мають платити. По-перше, якщо ця збережеться, не дай Бог, ситуація, то можете уявити, що ці коледжі і технікуми просто не наберуть студентів.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Знову ж таки треба розуміти, от ви, дійсно, сказали, ніхто у дітей право здобуття загальної середньої освіти не забирає. Відповідно, вони можуть так само вчитися або в коледжах, або в школах. Тобто ви правду, дійсно, сказали, що тоді стане питання про існування цих коледжів кооперативних, які, дійсно, ми тоді говоримо не про право дитини, а про право існування цих коледжів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бо воно пов'язане одне з другим.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Зрозуміло, але право в дітей ніхто дійсно не забрав, і на них рахується освітня субвенція в бюджеті і в державних, і в комунальних закладах, і в приватних теж.

_____. Тут треба, напевно, ефективність тоді дивитися цих коледжів. Якщо вони дають освіту ефективнішу, то, мабуть, є сенс підтримати. Якщо ж навпаки, я думаю, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В законі написано чітко...

_____. Про ЗНО, так.

_____. Останнє слово, буде теж видно, що проголосує Верховна Рада в загальній середній, законі, і яка доля професійного ліцею.

СОВСУН І.Р. А ви зараз це пропонується правками до бюджету?

_____. До Бюджетного кодексу.

СОВСУН І.Р. До Бюджетного кодексу, одразу з проханням виділити якусь суму грошей, яка піде на ці заклади чи ні, тому що це відмінність?

_____. *(Не чути)*

СОВСУН І.Р. О'кей, але це буде працювати в такому випадку, в кращому випадку з 1 вересня 20-го року. О'кей. Чи можемо...

_____. *(Не чути)*

СОВСУН І.Р. З наступного року. Ми не будемо посеред року виділяти ніякі кошти. Чи є сенс в такому випадку, наприклад, якщо комітет буде схилитися до того, щоб підтримати це, підтримати з формулюванням, що воно почне діяти з 1 вересня 20-го року, і до того часу в нас буде якийсь час подумати, як саме це реалізовувати. В тому числі повернутися до питання про те, як ми в принципі фінансуємо коледжі, тому що воно є непростим. Да.

_____. *(Не чути)*

СОВСУН І.Р. Да, я розумію. Ми ж все рівно, але ми будемо робити з 1 вересня, вони будуть виділятися з 1 вересня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, да, а ми ж тоді ніколи не зможемо порахувати правильно навчальний рік. Тобто... Частину, частину, ми, скорше за все, частину не оплатимо.

_____. Єдине, єдине прохання, якщо це буде включатися, за вашим рішенням, а потім парламентом, не включати окремо. Тому що якщо це будуть залишки, які висітимуть, краще, щоб ми їх використали в субвенції з усіма тими питаннями, які оговорювалися раніше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, завтра останній день подання правок, насправді.

(Шум у залі)

Одноголосно.

Дивіться, колеги. До речі, давайте поговоримо. Нам же точно не на все вистачає коштів.

(Загальна дискусія)

Дивіться, колеги, насправді, варіант може бути такий. Але правильне із зауваженням пані Інни, що воно почне працювати з 1 вересня.

І по-друге. Тут, справді, буде серйозний момент для Міністерства освіти і Міністерства фінансів. Для того, щоб правильно вирахувати оту частину освітнього компоненту, який є. Чи він відрізняється від одного закладу до іншого?

Пане Єгоре.

СТАДНИЙ Є.А. Колеги, ми не зможемо робити відмінність між закладами, але ми зможемо робити між типами закладів. Тобто коледжі і школи будуть однозначно різні гроші отримувати тому що кількість годин різна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Ми це розуміємо. Але коли ми говоримо про фахову передвищу, між різними, між двома кооперативними закладами...

СТАДНИЙ Є.А. Різниці не буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не буде. Там однаковий компонент.

СТАДНИЙ Є.А. Просто це недоцільно робити, як на мене.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Тобто в принципі це технічно можливо, порахувати їх освітній компонент, загальноосвітній.

СТАДНИЙ Є.А. ... окремих рядків і залишати в освітній субвенції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. То що, колеги, тоді є можливість підтримати або не підтримати нашого колегу. Я не хотів про це говорити. Добре, що у вас вимкнений мікрофон.

(Загальна дискусія)

Значить, будемо розраховувати.

Ну, що, тоді є пропозиція проголосувати за цю пропозицію і з тими зауваженнями, про які говорила Інна, і з тими зауваженнями, про які говорив пан Єгор щодо включення в загальноосвітню субвенцію. Як ви думаєте? Ну, давайте проголосуємо.

Ми говоримо про те, що приватні і кооперативні, ми говоримо про те, що в пункті 8 ми прибираємо слова "державної та комунальної власності".

Да, ми зараз додаємо цю пропозицію до рішення комітету, да, додаємо, колеги. Якщо додаємо, давайте проголосуємо. Да, з правками, які ми говорили.

Хто – за? Дякую.

Ну, і тоді, якщо ми це підтримали, давайте остаточно затвердимо рішення, якщо ні в кого немає заперечень... По Бюджетному кодексу, по другому питанню.

Колеги, прошу тоді проголосувати. Дякую. Одноголосно.

Дякую, пане Єгоре, дякую, колеги з міністерства. Вибачте, що ми трішки затрималися, але все ж таки це питання мали врегулювати. Дякую вам.

_____. Пане голово, є пропозиція. Сергію, може зробити на 5 хвилин паузу перед розглядом наступного питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми зараз повернемося до розгляду першого питання. Якщо можна, давайте на 5 хвилин зробимо паузу, щоб трішки провітрити приміщення. І через 5 хвилин, колеги.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, давайте продовжувати. У нас, на жаль, небагато часу, у нас ще година і 15 хвилин лишилося, яку ми можемо собі дозволити. Тому давайте спочатку розглянемо пункт 3.2.1. нашого рішення потенційного про Національний фонд досліджень.

Я би попросив би пару слів представника Національного фонду досліджень для того, щоб ми зрозуміли, що ви хочете змінити в проекті Бюджету на 2020 рік, а потім обговоримо.

КОЛЕЖУК О.К. Дуже дякую. Олексій Колежук, голова Наукового комітету Нацради з питань розвитку науки і технологій.

Значить, ну, ми вносили свої пропозиції від Наукового комітету як наглядової ради фонду. Те, що стосується саме Національного фонду досліджень, це було те, що ми просили, у відповідності до рішень, до рекомендацій Національної ради від останнього засідання, до 10 відсотків підняти загального Це виражається ще плюс 200 мільйонів приблизно. Тобто там зараз 526 мільйонів на наступний рік, ми просили додати ці до цих 10 відсотків загального бюджету.

Ну, і якщо вже зараз, ну, оскільки була вже дискусія, пов'язана з фондом Президента, ми це, звичайно, не писали в своїх пропозиціях бо тоді цього ще не було. Але, якщо використати це як інформпривід, то, звичайно, я підтримую цілком те, що казала пані Інна, що, якщо будуть відповідні зміни до Бюджетного кодексу на виконання указу Президента щодо Фонду Президента, то було б, звичайно, дуже правильно, мені здається, і політично, цей месидж науковій громадськості так подати, що це буде не виняткові правила лише для фонду Президента, а і для інших національних фондів, які здійснюють підтримку науки, мистецтва, можливо, спорту, якщо такі будуть. Тобто як це прописати, це вже...

Це все, що стосується фонду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи є запитання до пана Олексія?

В мене є тоді. Скажіть, будь ласка, який був бюджет Національного фонду досліджень на 2019 рік?

КОЛЕЖУК О.К. 262 з кусочком мільйони.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки з них було освоєно Національним фондом досліджень?

КОЛЕЖУК О.К. Значить, ніскільки не освоєно. І зрозуміло чому. Тому що тільки призначення відбулося директора

ГОЛОВУЮЧИЙ. А скільки може бути освоєно до кінця року, чи ви встигнете?

КОЛЕЖУК О.К. Ну, це є вже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але без поспіху, якісно, мається на увазі.

КОЛЕЖУК О.К. Значить, освоїти в якому плані? Те, що Національний фонд має певні речі, і були зобов'язання Державного фонду в фундаментальних дослідженнях там по німецьких і японських проектах, які виплати потрібно просто зробити. Потрібно набирати персонал, ці витрати підуть.

Питання тільки в тому, що за той шматок часу, який залишився, фонд явно не встигне оголосити і провести конкурс, да, просто калькуляція часу це не дозволить. Конкурс коли оголошується, це мінімум 30 днів на подачу документів, далі експертиза, далі... Тобто якщо гроші ці прийдуть в інститут там 31 грудня, то ясно, що це буде профанація... Ми цю проблему розуміємо. Зараз у нас були дискусії там з міністерством, як ці гроші використати з толком, щоб вони не пропали просто, значить, не згоріли. Але якщо ми вже, да, про це говоримо, то знов-таки в цій ситуації будуть опинятися, це не перший і не останній раз, так, коли фонд буде... Тобто з такого приводу перший раз, але будуть ці ситуації, коли...

Розумієте, гранти нормальні в усіх країнах оголошуються не на один рік. Тобто коли ти даєш підтримку людині, вона дається на 3 роки, на 5 років і так далі. І завжди будуть оці нестиківочки з бюджетним роком, коли з певних причин якісь кошти будуть залишатися невикористаними і так далі. Тобто в принципі цю проблему треба розв'язувати на постійній основі. Чи це через механізм 117 Постанову Кабінет Міністрів України, чи через інші механізми, це вже можна дискутувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, прошу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я звертаюсь до Мінфіну: знайдіть можливість, знайдіть, щоб ці 262 мільйони були використані в цьому році. Чи профінансувати вже те, що зроблено видатне.

Я не знаю, не хочу зараз говорити некомпетентні речі, але є в нас отака, знаєте, українська звичка – от достигнутого. Не використали, 100 використали, наступний рік – 100 запланували.

_____. Дивіться, тут же...

КИРИЛЕНКО І.Г. Розумієте, сам закон девальвується так... ми ж розуміємо, що ми 1,4 відсотка ВВП – це фантастика, ми говоримо. 0,4 навіть не можемо зробити. Заробітна плата, ви розумієте, 2 по промисловості – це фантасмагорія для молодого вченого. Ну, хоча б фонд досліджень. Це копійки, які заплановані, копійки. Я розумію, що затягнуті процедури, поки там формується це все. А потім же ж і процедури ті, що названі, 30 днів на подачу і таке інше. Все це, ясно, що до кінця року не спрацює.

Використайте ці кошти. Знайдіть можливість. Я просто прошу вас, я особисто.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ви ж розумієте, що це не питання до Міністерства фінансів. Можливо, за допомогою Міністерства фінансів, можна.

КИРИЛЕНКО І.Г. От це саме головне. Допоможіть.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Але я хочу сказати, що Мінфін завжди, я думаю, що колеги не дадуть обманути, що Мінфін останнім часом, ми завжди намагаємося підтримати відкриті і чесні процедури використання бюджетних коштів. Така історія була по 500 мільйонам по Академії наук, де було, з ініціативи Міністерства фінансів, було запропоновано на 2018 рік врахувати ці додаткові кошти, але з чіткішим розподілом цих коштів на пріоритетні саме дослідження. Аналогічна ситуація з Національним фондом досліджень, де в цьому році було 260 мільйонів тобто навіть на початок. І на наступний рік, це також було. Так, можливо, це мало, я розумію. Але це 526 мільйонів, які хоча би старт дають.

Повернуся до того, щоб використати у цьому році. Все залежить від, дійсно, запуску діяльності фонду в цьому році. Або це Міністерство освіти може перерозподілити ці кошти на інші напрями науки і підтримати, дійсно, що можна зробити в цьому році, або запустити конкурси. Але є механізм 117 постанови, є практика Українського культурного фонду, який надає такі самі гранти, який запущений механізм. Там не треба ніяких змін у Бюджетний кодекс, вони використовують ці кошти на довгострокові проекти.

_____. Хто використовує?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Український культурний фонд.

КИРИЛЕНКО І.Г. Це просто як приклад. Тому, дивіться, ви зразу ж і підказали вихід. Міністерство освіти і науки має право ці кошти скористатися, минуя фонд, для того, щоб не пропали ці гроші. Але по цьому напрямку, тобто на науку. Так я розумію?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Так, можна на науку.

КИРИЛЕНКО І.Г. Для цього треба тільки досвід бюджетного комітету, наскільки я розумію.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Так, можна на науку, можна на шкільні автобуси, можна на опорні школи.

КИРИЛЕНКО І.Г. Тобто Міністерство освіти і науки має право.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Звичайно.

КИРИЛЕНКО І.Г. Вам тільки дозвіл бюджетного комітету. Так?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Рішення уряду і бюджетний комітет, так.

КИРИЛЕНКО І.Г. То давайте так і зробимо. Я звертаюсь до представників міністерства, щоб гроші не пропали, у нас вони такі жалкі копійки ці.

_____. Ще раз. про яку суму йде мова?

КИРИЛЕНКО І.Г. 262 мільйони.

_____. Там трохи менше...

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Тому що там іде поточна діяльність. Ну, можливо, мільйонів 250, 240.

КИРИЛЕНКО І.Г. Якщо тільки... Але поборіться за те, щоб вони пішли все-таки на науку. Це в ваших руках, бо ви урядова структура, не міністерство.

_____. Розумієте, зараз це впирається, тобто виконавчий директор призначений. Зараз треба прийняти три постанови КМУ для того, щоб рухатися далі.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я розумію. Розумію це все. Ми в курсі справи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми будемо сподіватися, що КМУ вас підтримає, бо ми підтримаємо, і МОН також підтримає.

Да, і згідно з пропозицією пропонується зробити Національний фонд дослідження головним розпорядником бюджетних коштів першого рівня. Ні в кого немає заперечень? І мені здається, що це логічно. Зауважень до цього пункту більше немає, колеги? Дякую.

Тоді давайте перейдемо до наступного. 334 – Національна академія наук.

Національна академія наук пропонує збільшити видатки державного бюджету на суму 2 мільярди 190 мільйонів 530 тисяч гривень. І це, мені здається, не все. Тому що, якщо я правильно зрозумів, то до всього цього я ще сьогодні отримав пропозицію, напевно, чи прохання Національної академії наук для того, щоб закласти ще 262,8 мільйона в програму 1230 "Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень".

Анатолій Глібович, я правильно розумію?

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Якщо дозолите, трошки уточнення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Отже, нас не може не бентежити те, що проектом про Державний бюджет фінансування академії визначено в сумі 3 мільярди 945 мільйонів гривень. І це всього-на-всього 94,9 відсотків від показників 19-го року. Причому ми пам'ятаємо, що з 1 січня передбачається підвищення мінімальної заробітної плати на 13,2 відсотка та підвищення посадового окладу працівників першого тарифного розряду – 9,4 відсотка. І лише для забезпечення цього нам потрібно додатково 926 мільйонів.

Водночас, я хотів би привернути увагу, що тільки за останні 4 роки в зв'язку з тяжким фінансовим становищем чисельність працівників Академії скоротилася на 25 відсотків. Нині її штат включає 29,2 тисячі працівників, в тому числі і 15,3 тисячі науковців, серед них 2 тисячі 400 докторів наук і 6 тисяч 700 кандидатів наук. І вони мають назагал 80-відсоткову зайнятість. От така сумна картина.

Тому я просив би, академія просить збільшити фінансування до 5 мільярдів 117 мільйонів. Так, як ви сказали, Сергію Віталійовичу. Тобто передбачити додатково 1 мільярд 171 мільйон гривень. А водночас, якщо ще враховувати підвищення заробітної плати для молодшого наукового, до двох по промисловості, то нам потрібно тоді було би додатково 2 мільярди 119 тисяч гривень. От така от загальна картина.

А ті 260 мільйонів, про які ви сказали, це мова йде по окремій бюджетній програмі, вона входить в ці цифри, які я назвав. Це стосується бюджетної програми 6541230. Мається на увазі, що за цією бюджетною програмою, от Роман Володимирович сказав, що, дійсно, це була ініціатива Міністерства фінансів. Значить, можливо, що перший наш досвід був не такий вже геть успішний. Але я вважаю, що він і не був провальним.

Зокрема, нам вдалося за рахунок цього і підтримати, відкрити спеціальну програму для підтримки молоді, це створення молодіжних дослідницьких лабораторій і дослідницьких груп. З таким фінансуванням дуже серйозним, яке дозволяло цим молодим людям, які виграли цей конкурс, отримувати зарплату, можливо, навіть вищу за своїх старших колег. Придбати обладнання дуже потрібне нам.

Тобто в цілому от ми просили би, щоби якраз ці 262 мільйони були скеровані на програму 6541230, а по основній нашій бюджетній програмі (це

6541030) ми би просили збільшити фінансування – 881 мільйон, ну, і таким чином по цій програмі було би у нас фінансування 4 мільярди 204 мільйони гривень. Ну, я можу говорити і про інші бюджетні програми, але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, я перепрошую, так ви зменшуєте свої потреби, свої прохання по програмі 1030? Бо тут у мене стоїть 1 і 57...

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Це наймінімальніші. А якщо враховувати підвищення зарплати до... виходячи з тарифної сітки, в якій зарплати молодшого наукового буде дві по промисловості, то тоді якраз ми і просимо оці от 6 мільярдів, вкупі 6 мільярдів 67 мільйонів, тобто збільшення на 2 мільярди 119 мільйонів. У нас є програма, наша програма, ну клопотання, мінімум, це 1 мільярд 171 мільйон, це наймінімальніші потреби. Або програма-максимум, якщо мати це на меті підвищення заробітної плати до двох мінімальних по промисловості для молодшого наукового, то ми просимо додатково 2 мільярди 119 мільйонів.

Ну, я можу детально говорити про те, куди ці кошти підуть, ми підготували інформаційні матеріали щодо основних напрямів діяльності та використання бюджетних коштів в 2020 році.... у депутатів народних ці наші пропозиції є, там детально розписано, і це не проїдання, там є дуже багато конкретних пропозицій, от дослідження, які спрямовуються на, скажімо, ну на такі речі, як от створення нового покоління засобів цифрової медицини, отримання новітніх сплавів медичного призначення, розроблення технологій 3G-друк, розроблення комбінованих активних елементів з прозорої кераміки, розробленні технологій та устаткування для контактного стику зварювання, значить, крупногабаритних металовиробів, розроблення технологій та створення виробництва з металідів на основі алюмінію... на основі титану. Це технологічно дуже важливо, фізико-хімічні основи одержання генетично безпечної питної води з різних природних джерел, синтезна оптимізація фізико-хімічних досліджень наноматеріалів, розроблення нового термостійкого наноструктурованого вуглепластику авіаційного призначення та для космічної техніки.

За браком часу я не можу про все це говори, але... *(не чути)* входить, до якої входять дослідження, спрямовані на продовження термінів експлуатації атомних енергоблоків. Зараз 9 енергоблоків отримали продовження терміну

експлуатації, кожен з них як мінімум приніс півтора мільярда доларів економії – півтора мільярда доларів економії. І ці роботи виконуються головним чином в Національній академії наук.

Тому от наше прохання таке і було би. Дякую за увагу. Якщо потрібно детальніше, я можу всі цифри обґрунтувати. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже. Добре, що ви сказали, що можете обґрунтувати всі цифри. Я відкрив ваш документ, правильно, проект Державного бюджету на 2020 рік. І читаю: Національна академія наук, загальний фонд – усього 3 і 945 – 3 мільярди 945 мільйонів, з них видатки розвитку – 3 мільярди 720. Це що ви вважаєте видатками розвитку на 3 мільярди сімсот... на дев'яносто, скільки там відсотків, від загального фонду? Це заробітна плата?

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. ...плата 82 відсотки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Видатки розвитку? Це видатки розвитку? Ну, я, може, просто не фінансист.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Я уточню, да, да, я уточню. Це просто по класифікації, економічній класифікації вони відносяться до коду 2281, і це як видатки розвитку, як проведення досліджень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О, как.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Відповідно вони по економічній сутності відносяться до видатків розвитку, але це не капітальні видатки, як...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А тоді, я перепрошую, а що тоді оплата праці на 127 мільйонів?

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Оплата праці, тобто...

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ну, це можуть бути інші бюджетні установи, які в сфері управління академії, наприклад, там... лікарня для вчених може бути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наскільки, я бачив за матеріалами, які в нас ідуть до проекту Закону про державних бюджет, то зараз в національній академії наук, якщо я не помиляюсь, 22,9 штатних одиниць. 22 тисячі і 910 штатних одиниць. Серед них 13 тисяч дослідників, 1300 техніків, 3 тисячі допоміжного персоналу і 5300 інших працівників. Це вони теж входять у видатки розвитку за класифікатором, я правильно розумію?

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді у мене питання. Дякую.

У мене питання до Міністерства фінансів. Скажіть, будь ласка, а ви, коли узгоджували бюджет Національної академії наук, яким чином і чим ви обґрунтовували зменшення видатків загального фонду до 3,9? Це ж навіть менше ніж минулого року. Ми ж не говоримо про індексацію.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. По чому було зменшення? Було зменшення по капітальним видаткам. Капітальні видатки, якщо ви дивитеся в цю структуру академії, там було майже 180 мільйонів чи 260 мільйонів, я не пам'ятаю, на лікарню.

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. 300.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. 300 мільйонів на лікарню для вчених, яка є в системі академії. Не знаю, чи вона там повинна бути. Це одне.

Тобто тут капітальних видатків на наступний рік вони не враховані, відповідно вони і мінусують загальний бюджет академії. Плюс-мінус було бо капітальним видаткам по основній програмі по 1060, здається. І 1230 зменшено програму оцю, пріоритетні напрямки пріоритетних досліджень.

Чому зменшено? Поясню, чому зменшено. Оці 500 мільйонів, де були за ініціативою Мінфіну запропоновані виділення цих коштів, були визначені спільно з академією критерії щодо розподілу цих коштів. У них є своя методика оцінювати наукових установ, яка прийнята там за світовими критеріями. І є там категорія "А", які відносяться наукові підрозділи до найкращих наукових підрозділів, і інші наукові установи.

Тобто наша ціль була виділення цих коштів для найкращих наукових установ, які відповідають критеріям методики. В процесі використання цих коштів ці кошти були спрямовані дещо за іншими напрямками і, фактично, дублювали основну програму там, де утримуються основні наукові підрозділи. Тому ми сказали про те, що є Національний фонд досліджень, відповідно, будуть застосовані нові критерії і нові прозорості. Нічого не забороняє найкращим науковим установам системи Національної академії наук іти подаватися на конкурси, на гранти і отримувати там додаткове фінансування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я хочу вам задати питання, яке от просто я не знаю, як прокоментувати. Може ви прокоментуєте, до того, що ви сказали.

На 2020 рік передбачено зростання мінімальної заробітної плати у 2020 році на 13 відсотків в порівнянні з 2019. Наукова сфера на 7 відсотків збільшується фактичне фінансування, на 7. Щойно голова правильно підмітив, що в нас по суті все те, що йде, як кажуть, на наукові дослідження, це по суті заробітна плата. Як прокоментувати, що вдвічі менший показник закладається. Це знову скорочення. Це знову відтік, особливо молодих кадрів. Це свідомо дія в державі? Друзі, як це можна зрозуміти? Ви щойно розказували, що кращим десь туди, туди, туди. Молодь піде. Піде молодь. Знову піде. Знову піде.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Вона йшла, що в минулому, що в позаминулому і що буде йти в наступному. Чесно.

КИРИЛЕНКО І.Г. Друзі, так ми ж втрачаємо головний потенціал, самий головний.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ми це проходимо, ви ж пам'ятаєте, ми це проходили в комітетах і попереднього скликання. Тобто не змінюючи механізм підвищення ефективності, ми будемо так само кожного року говорити, що їм не вистачає коштів. Тому...

КИРИЛЕНКО І.Г. Я хочу вам сказати. Не буду в діалог більш вступати. Я мушу сказати тільки одне. Сидять люди, які знані в усьому світі. Яресько 4 роки тому, сьогодні голосується Закон "Про наукову і науково-технічну діяльність", в присутності Прем'єра, на ура, стоя, всі, що унікальний закон. Закон, який схвалила Єврокомісія, дали дуже позитивну оцінку науковій структурі всього Європейського Союзу, що просто унікальний. Ми разом з ним писали його, що все – "во" – 1,7, 1,7 від ВВП. Починаючи з 2020 року. Тобто люфті 4 роки давався. Сьогодні скільки? 0,22. В 7 разів. В минулому році було 0,23.

Яресько приходить презентує бюджет на другий день. Рожки да ножки, вибачте, від цього закону. И вот это дело Яресько живет и побеждает. З кожним роком гірше, гірше і гірше. Ну, чому так? Ну, чому так? Щойно віце-президент Академії наук вам сказав, які унікальні дослідження.

Друзі, ви хоч трошки уявіть собі, ми сидимо на ядерній бочці. Вчені сьогодні рятують країну, продовжуючи термін експлуатації атомних енергоблоків. Це колосальні наукові речі. Американці приїхали сказали, це неможливо, це неможливо. Не можна більше 40. Вони це зробили. Ми їм сказали, спасибі і крім потиснутої руки більше нічого. Називати ще? Я можу ще навести Інститут мікробіології, що дав, і багато-багато децю іншого.

В минулому році на емоціях взяли обрізали на 200 мільйонів Академію наук аграрних, на 200 мільйонів. З 1 жовтня їм немає чим зарплату платити. Спасибі, що ви наблизили фінансування. Хоч з першого кварталу якимось там трошки врегулювали, що можна було розподілити ж протягом року і протягом року вони б сиділи, як кажуть, на бобах. Ну, зараз четвертий квартал заробітну плату платити нічим. 200 мільйонів. Ну, от просто під емоції. Давайте заберемо і віддамо на плавательный бассейн. Плавательный бассейн и наука в животі.

Ну, чому так, колеги? Ви все правильно говорите. Але 4 роки показує тенденцію. Сидять, я ж говорю, люди, які із світовим ім'ям і розказують, отак і отак і отак, і ви говорите, що все-таки спрямовувати так, щоб найбільша була ефективність. Ну, найбільша ефективність, де вона?

Тобто є межі. Червона лінія є. Червону лінію давно вже переступили. Червона лінія, це називається "знищення". Ми йдемо на знищення.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Я дуже коротко, щоб не ставати вступати в дискусію, дійсно, забирати час. Чесно, позиція Міністерства фінансів, ефективність і Академія наук сама прекрасно знає, які заклади там ефективні, а які неефективні.

Тому ще раз кажу, тому була і ціль бюджетної програми на 500 мільйонів, дійсно, знайти ту ефективність. А коли Академія наук хоче бути для всіх 170 закладів дуже доброю, і краще відправити людей на триденний робочий тиждень ніж підтримати найкращих. Ну, вибачте, я не хотів цього говорити, але по результатам 500 мільйонів використання ми бачимо те саме розмазування коштів. Знову вже ж я не кажу про досягнення, вони є в науковій сфері. Але ми дійсно говоримо про інвентаризацію майна, про... Дійсно, ми три роки вже говоримо про укрупнення, про спрямування реально того потенціалу, який є, на найкращі дослідження. І це дійсно є. Ну Мінфін... Ну, ви згадали Яресько, да, дійсно, тоді була ситуація про 20 відсотків мінус по всій науці, але це була така ситуація, останнім часом такого немає і відповідно... Ну, я не можу виправдовуватись, чесно, але ті, хто в темі той розуміє, про що я говорю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Роман, дякую дуже.

Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. Мені важко вже дуже коментувати ці всі речі, дуже важко. Але, друзі, якщо не змінимо ставлення, якщо не змінимо ставлення, і перші ваші фрази, те, що ви сказали от щойно на нашу дискусію з вами, якраз про це свідчить. Не змінимо ставлення. 500 мільйонів – це Фонд досліджень наступного року. А хто в уряді заблокував 4 роки створення цих структур, які повинні... Не ви повинні, не ми повинні, не ми повинні оцінювати науку, реформу в науці, це самоврядна організація. Структури були передбачені, створення на них давалося півроку. Хто заблокував створення цих структур? Мінфін заблокував створення цих структур за які ми зараз говоримо.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Чесно, ну, ви спитайте дійсно колег із Наукового комітету хто блокував...

КИРИЛЕНКО І.Г. А хто? А хто заблокував?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ну...

КИРИЛЕНКО І.Г. Хто заблокував? Чому не створено було? МОН заблокував? Міністерство освіти і науки?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. От запитайте в представників Міністерства освіти.

КИРИЛЕНКО І.Г. Вони заблокували?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ну, спитайте в них, хто вносив рішення по виконавчому директору і по положенню про фонд і про все остальне. Ну, чесно, давайте не будемо голослівно звинувачувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я перепрошую, давайте не будемо зараз розбиратися, хто, коли, що блокував.

Знаєте, я маленьку ремарку перед тим, як Анатолію Глібовичу дам слово. При всій повазі, Іван Григорович, але має бути, це двосторонній рух. І для того, щоб вимагати повагу від держави, є сенс певну повагу проявляти і до держави.

Я вам покажу. Це пропозиції Національної академії наук на збільшення на суму 2 мільярди 111 мільйонів, вони займають півсторінки. За півсторінки, колеги народні депутати, об'єктивна реальність така, що зараз колеги народні депутати далеко не всі і не в повній мірі і не так глибоко, як треба, і зокрема, навіть я, навіть якщо я працював в структурі академії наук, не до кінця розумію деталі цих цифр. Я думаю, що пояснення на суму в 2 мільярди з чимось на півсторінки – це теж певний вияв, я не буду казати про неповагу, але воно має рухатися в обидва боки. Ми просто хочемо зрозуміти, на що піде два мільярди. Ми все розуміємо. Я чудово розумію всю недофінансованість Національної академії наук. Разом з тим, я мав досвід працювати в структурі Національної академії наук, і я так само знаю про недостатню ефективність, м'яко кажучи. Тому, колеги, нам цей рух потрібно робити в обидва боки. Ніхто не говорить про те, що не треба підтримувати. Більше того, треба підтримувати. Але коли ми зараз отримуємо... Окей, ми отримуємо бюджет в 4 мільярди, але ми просимо, нас просять його збільшити на більше, ніж 50 відсотків, то давайте собі на секундочку припустимо, що я ніколи не працював в академії наук і не уявляю, що це, і просто структура "Х" просить

підвищити бюджет там на 53 відсотків, наприклад. У мене виникає логічне запитання: а що на 53 відсотки буде зроблено більше? От що отримає додатково держава за плюс 53 відсотки? І таких запитань, напевне, у мене могло би бути і менше, і в кожного з наших колег було би менше, якби ми могли посчитати детально про те, на що витрачаються або на що пропонується витратити додаткові 2 мільярди гривень.

В наших обмежених можливостях нашої держави ми зараз всі свідомі того, що ми маємо певний дефіцит фінансів. Так, ми маємо певний дефіцит багато чого: іноді і візій дефіцит маємо, іноді і розуміння важливості тих чи інших моментів. Але менше з тим, ми хочемо просто розуміти для себе, за що ми будемо вмовляти бюджетний комітет або Міністерство фінансів. Більше того, в усіх академіях наук, це стосується не тільки Національної, були раунди переговорів з Міністерством фінансів. Були раунди переговорів з бюджетним комітетом, і бюджетний комітет теж хоч отримав всі ці пропозиції, але я, чесно кажучи, не чув про підтримку бюджетного комітету. Це теж велике питання, чому так. Чому ми не можемо сісти і поговорити один з одним. Чому ми отримуємо інформацію про те, що планується зробити або що зроблено Національною академією наук вдень за п'ять хвилин до засідання комітету? Хоча в нас є два тижні на подання правок. Ми би хотіли знати про це раніше, можливо, ми змогли би поговорити.

Я двічі зустрічався з бюджетним комітетом минулого тижня. Це були дві важкі ночі з бюджетним комітетом. Ми намагалися пояснити кожна з цифр. Там нормальні живі люди, які радо готові допомогти, коли вони розуміють, на що. Але треба розуміти, що в бюджетному комітеті більшою мірою знаходяться фінансисти, не науковці. І коли вони задають пряме питання – навіщо плюс 1 мільярд? – дуже важко на нього відповісти і дуже важко на нього відповісти переконливо, тим більше, після того, як сама Національна академія наук та інші галузеві академії наук були в бюджетному комітеті і такі самі питання отримували. Вибачте за маленький ліричний відступ.

Да, Анатолій Глібович, прошу.

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Дякую, Сергій Віталійович. Дійсно академія наук представляла, презентувала цю інформацію у бюджетному комітеті. Якоїсь

однозначної відповіді не отримала, хоча обіцянки підтримати окремі напрями були.

Значить, стосовно того, що куди ці гроші йдуть. Я не знаю, я готовий був би і раніше і будь-як, але зараз от знову-таки, от 2 мільярди – це програма максимум. Наймінімальніші потреби – це 1 мільярд 170 мільйонів. І це мається на увазі щодо фундаментальних прикладних досліджень, підготовка наукових кадрів і забезпечення об'єктів, які становлять національне надбання. А таких є більше 50 об'єктів, і вони потребують підтримки, інакше вони просто зруйнуються і підтримка наукової інфраструктури, в тому числі забезпечення об'єктів природозаповідного фонду і утримання використання дослідницьких суден, першочергові ремонтні роботи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Глібович, а ви можете ці дані дати?

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, нам потрібно щось... Ми можемо, ми можемо прийняти будь-яке рішення на своєму комітеті, але питання в тому, що потім нам іти на бюджетний комітет. І на бюджетний комітет нам іти самим без вас, на жаль, не буде вас з нами. І нам потрібно буде мені або заступникам, або колегам, просто потрібно буде доводити до чого ці цифри.

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Завтра зранку чи до обіду, в усякому разі я вам обіцяю, що ці дані у вас всі будуть.

І я хотів би рефлексувати коротко от Роману Володимировичу. Да, можливо, там досвід був першого року, програми 1230, не такий надто вдалий, хоча я повторюсь, він не був провальний. Але в цьому році ми підготували дуже жорсткі умови для конкурсу. Зараз буде дуже жорстка експертиза. І ці кошти додаткові отримають, дійсно, тільки ті, хто отримає перемогу в дуже жорсткій конкурентній боротьбі.

Знову-таки, от що стосується молодіжних дослідницьких лабораторій і груп. Було виділено по одному мільйону на групу з 3-4 молодих науковців. Вони змогли поїхати за кордон у відрядження, вони змогли доповідатися на конференціях міжнародних, у них була пристойна заробітна плата. І це підняло

просто, це велике піднесення. Ми слухали, як виконуються ці проекти. Ми створили таких десять лабораторій і 20 дослідницьких груп. Це було реально велике піднесення серед молоді, вони відчували, що вони можуть чогось заробити і тут, в Україні, і мати дуже добре. І водночас, от вже в проекті цієї бюджетної програми на 20-й рік ця позиція відсутня. Ми дуже би просили, щоби це не закривати, тому що, ну, потреба дуже велика в молоді.

Тому, Романе Володимировичу, я розумію всі ваші критичні зауваження, але ми виправляємося. Разом з Науковим комітетом було погоджено умови конкурсу і це все буде виконуватися. Це все буде виконуватися, і конкурс буде дуже жорсткий. І цих проектів буде в 20-му році ще менше ніж було в 19-му році. Я вам це гарантую. А ті кошти, до речі, які були використані, цієї програми в 2018, 2019 роках, вони були, дійсно, за рахунок них всі мали 80 відсотків зарплати, а ті, хто виконував ці проекти найкращі, вони мали 100 відсотків зарплати та ще й премії. Тому я не можу погодитися з тим, що ці кошти були просто так рівно розподілені між інститутами і колективами. І ми працюємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Да,

_____. Я хотів би трошки вступитися за Національну академію наук. Нечастий випадок. В якому пані "вступитися"? Дивіться, з моєї точки зору, тут є певний елемент несправедливості. Зараз поясню, в чому справа.

З одного боку, науковий комітет проводив свого часу заслуховування звітів головних розпорядників бюджетних коштів. Всіх, які мають... розподіляють кошти на науку. І при всіх проблемах, які є в академії, при всіх зауваженнях, які були, але були два лідери в цьому, тобто за науковим внеском, за якістю результатів, за доробком: це була Національна академія наук і МОН. При цьому, якщо ми дивимося на проект бюджету і дивимося... якщо ми по багатьом головним розпорядникам ми кажемо про те, що збільшення фінансування загального фонду, воно не доганяє, то збільшення мінімальної зарплати не

доганяє індексацію, то по НАН ми бачимо, значить, просто мінус взагалі, тобто це одне... один пункт, по якому певну несправедливість я бачу. І другий ще такий. От якщо говорити про програму 1030, то вийшло так, що якраз, з моєї точки зору, самою успішною її частиною було, дійсно, як сказав Анатолій Глібович, оці конкурси для молоді, ті молодіжні лабораторії, це була сама ударна частина цього конкурсу, і якраз вона загинула при... значить, при..... на 20-й рік. І в цьому плані я хотів би... я не кажу про те, що треба дати нам всі два мільярди по програмі максимум, але я хотів би, щоб ну це питання... якось ця справедливість була трошки.....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ну наскільки я бачу, то, насправді, 1030 збільшилась з 3,1 до 3,32 мільярди. *(Шум у залі)* А, 1230, да.

Колеги, члени комітету, чи є у вас запитання до національної академії наук?

_____. Так, є. Анатолій Глібович, шановний, у мене до вас питання. Ось я погоджуюсь з паном Сергієм, що дуже мало було надано інформації, і у нас дуже багато питань, тому що такі суми і така поважна організація. Ми б хотіли ознайомитися. Нам дуже цікаво було ознайомитись із цією інформацією, яким чином, які у вас досягнення, що конкретно.

Ну, от наприклад, питання перше, яке мене хвилює. У вас 179 бюджетних наукових установ, про які ви говорили, так. От скажіть, будь ласка, ви як така величезна організація, яка має в підпорядкуванні таку кількість цих установ, ви аналізуєте, проводите аналітику їх діяльності, хто працює більш успішно, менш успішно, що відбувається у вас якась кореляцій їх роботи відповідно до результатів фінансування там наприкінці року і так далі? Чи проводите ви таку аналітику?

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Дякую.

Безумовно, проводимо. Ну, я не мав часу говорити про структуру академії. Вона складається з трьох секцій: фізико-технічні, математичні науки, хіміко-біологічні науки і гуманітарні.

_____. Так ми от сьогодні подивилися.

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Так от, секції складаються з відділень. Відділення – це профільні осередки, які відповідають за конкретні галузі наук. І щороку, щороку всі інститути звітують перед відділеннями. Це є звіти ці. Окремі інститути звітують на президії перед секцією і на президії. І є намагання перерозподіляти кошти на користь тих, хто активніше працює. Але, розумієте, коли в середньому 80 відсотків зайнятості, дуже важко в когось забрати і опустити його до 50 відсотків, комусь дати 100, і всі з розумінням до цього ставляться. Але, ви розумієте, що от ми займаємося скороченням кількості установ. Це реально робимо. Але тут потрібно бути дуже обережним. Ви розумієте, ну, от є в академії інституту вугільних електротехнологій. Ну, він такий технічного спрямування, він займався він розробленням технологій ефективного спалювання вугілля. Ну, здавалось би, це так, не така вже глибока фундаментальна наука. І там теж є доктори наук і кандидати, менше ніж в середньому по академії. Але, коли грянув, ну, я буду казати, "Роттердам плюс", і приїхало вугілля з Південної Африки, то з ним не знали що робити в Україні. І тільки цей інститут запропонував технологію для того, щоби це вугілля могло бути ефективно спалене. Тобто закрити, ліквідувати щось може не таке вже й досконале, важко. Але не було б цього інституту...

_____. Дивіться. Я зараз в жодному разі не кажу про закриття. Ми говоримо про те, що потрібно аналізувати. Не потрібно, а я вас запитую. Тому що ми тут займаємося аналітикою з цього приводу. А от чи ви займаєтесь цим і чи є у вас ті, які працюють, скажімо, працюють не так успішно, як інші?

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Безумовно. Вся статистика є. Ми відслідковуємо і останнім часом ми вимагаємо і наукометричні показники при проведенні конкурсів, при виділенні фінансування, при проведенні конкурсу наукових робіт, ми дивимось все це. Все це є, все це буде, але воно не відразу. Але аналітика вся є і працюють комісії окремі при відділеннях, які складаються, до речі, не з директорів інститутів і навіть не з заступників, а з таких от науковців, які дуже авторитетні. І вони збираються і вони вирішують, за яким критерієм оцінювати інститути і розставляють оцінки. Так що все це є у нас.

_____. А что делаете с двоечниками?

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. С двоєчниками? Ну, таких відвертих двієчників у нас немає.

_____. Немає. А не може такого бути. Двоєчники вездє єсть.

_____. *(Не чути)*

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Є інститути. Але і зараз ми, от це оцінювання, я розумію, теж цей "перший млинець" був не дуже, як то кажуть, вдалий. Але ми завершуємо це оцінювання за європейською методикою і ми будемо проводити аналіз. І вирішувати, як поступово все-таки реорганізовувати структуру, краще від тих інститутів, які, як ви кажете двієчники, взяти і кудись в спорідненого профілю інститут передати, а щось і ліквідувати. Але це вимагає дуже виваженого і відповідального ставлення. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, у нас є "Голос", пані Совсун, на даний момент.

Якщо можна, пані Юлія, ваше запитання.

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Добрий день!

Юлія Безверщенко. Я була учасником розробки Закону "Про наукову і науково-технічну діяльність". Так само учасником розробки методики оцінювання наукових установ НАН України. І є заступником голови Ради молодих вчених НАН України.

Дивіться, ситуація наступна. Те, про що ми з вами зараз говоримо де-факто є тим, що називається базове фінансування науки. В усьому світі, розвиненому світі зараз воно переходить від фінансування на історичній основі, як у нас воно є, – ну, якась кількість ставок людей, – до того фінансування, яке базується на оцінюванні ефективності, продуктивності цих установ. Ми розуміємо, що для різних наук це означає різне. Десь ця діяльність пов'язана, яка може мати економічний ефект, десь це фундаментальна наука. Проблема в тому, що Україна наразі тільки починає дискусію про те, щоб запроваджувати базове фінансування на основі ефективності. І тут, звичайно, історія про програму 1230 500-мільйонну, це якраз історія успіху з КПД не стовідсотковим, на жаль. Коли Мінфін і Кабмін, і НАН України спробували рухатись в цьому напрямку. Тобто НАН України була

розроблена методика, власне, як оцінювати, хто оцінює, які критерії беруться до уваги, щоби потім прив'язувати до цього фінансування установ. Причому ця методика, ми її, по суті, запозичили з методики Асоціації Лейбніца німецької, вони нас консультували. Коли ми її писали, ми їм показували адаптовану версію. Вона передбачає оцінювання до глибини відділу в установі. Це дуже цінно, тому що є такі установи, які в цілому, установа погана, але в ній є 1-2 відділи, наукові групи, які чомусь збереглися. І насправді проблема в чому?

Перше. Держава наразі дозріває до того. Я говорю не про Мінфін, він в цілому розуміє, підтримує, але я більш масштабно, навіть якщо говорити про держбюджет. Дозріває до розуміння того, що за гроші треба питати, треба встановлювати показники ефективності і вимірювати їх. Але держава не дозріла до того, щоб інвестувати в проведення оцінювання.

Наприклад, якщо ми говоримо про Британію,, за яким оцінюється, розподіляються мільярди фунтів стерлінгів на науку, то, він фінансується приблизно відсотки 2, правильно, всього фінансування Це те, що йде, власне, на систему оцінювання, оплату експертів, – те, що вам гарантує незалежне оцінювання, правильно? Україна наразі цього не робить. Те, що була напрацьована нормальна методика, гарна методика, і Мінфін їй повірив, тому що вона має в тому числі міжнародну верифікацію, проблема в тому, що не було забезпечено фінансування незалежно, в тому числі міжнародну експертизу.

Якщо ви хочете говорити... ідея: давайте будемо прикручувати гайки, тобто зменшувати рівень фінансування в надії, що люди почнуть... Ну, по суті ми хочемо, ну, щоб на кораблі люди почали друг другу бити морди і казати, ну, ми розумніші, ми кращі тому фінансування піде нам.

_____. *(Не чути)*

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Да. Ну воно веде до такої ситуації. Тому жодна система зовні не витримує цього, правильно, воно приходить до того, що іде зрівнялівка. Ну, тобто по суті оцей бюджет на наступний рік означає, що всі установи і світового рівня, і поганого рівня будуть, в середньому перейдуть там на 0,6 тепер уже ставки, незалежно від того чи вони гарні чи погані. Якщо ми дійсно хочемо цю проблему вирішувати, нам треба залишати програму 1230, але

нам треба давати кошти на проведення незалежного оцінювання, посилювати структуру сама, яка оцінює.

До методики... Ми її можемо вам розказати. До методики питань немає. Питання є до забезпечення цієї незалежності оцінювання. Інвестувати в незалежність цього оцінювання, і тоді впродовж року ті установи, які сильніші нарощують потенціал, і тоді правильно, вони мають отримувати на капвідатки і на залучення молоді, на все, на розвиток. А ті установи, які не мають такої спроможності, от зовсім не мають, зрозуміло, що їм нема на що дати кошти, тому що там уже вимерли, молодь виїхала, залишилися тільки люди, які, ну, не хочуть розвиватись, наприклад. Такі установи допустимо є. Вони будуть поступово виходити зі сцени, і це нормальний інструмент, який працює в світі.

Те, що ми зараз робимо, він просто нічого не вирішує крім наступного, найбільш мобільні групи, як молоді вчені, як вчені середнього віку, які знають англійську мову і мають міжнародну співпрацю, вони всі оці роки, скільки від закону, вони просто пришвидшено валять. А молодь не приходить вже навіть на аспірантури, якщо раніше їхали на Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Юлія, зрозуміло.

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Ми говоримо... Я завершую.

Значить, перше. Якщо додавати гроші, їх треба додавати. Але їх можна додавати на оці програми, які дозволяють оцінювання і керування. В даному випадку програма є 1230, по ній можна нарощувати фінансування, але дописувати окрему бюджетну підпрограму на забезпечення оцінювання.

І те, що стосується молодих вчених, ми сподівалися... На початку року виглядало так, що Національний фонд досліджень запрацює, і тому буде компенсувати конкурси на молодих вчених. На жаль, ми бачимо, що ці процеси займають більше часу в зв'язку з цими процесами, які відбувалися в державі в тому числі. Тому є сенс закладати на конкурси молодих вчених, можна їх виводити з програми 1230, робити... У Інни буде пропозиція, можливо, вона завтра буде озвучувати, її ідея, вибачте, це окремо бюджетна програма підтримки молоді НАН України. Але це, безумовно, треба нарощувати вже зараз, не чекаючи великого оцінювання, тому що це конкретна сотня людей протягом цього року,

яка не поїхала з країни, не пішла в ІТ. Це конкретні люди, які дають конкретні наукові результати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Юлія.

Питання не в цьому, питання в тому, що програма 1230, згідно з останнім листом, потребує 260 мільйонів. 260 мільйонів – це аж ніяк не 2 мільярди 100 мільйонів. Правда?

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Правда. Тому що просто піднімають до попередньої суми, яка була перед цим, – 500 мільйонів. А решта все фінансування, на яке, власне, в основному проситься, це фінансування базових установ, які... їх можна перекидати. Дивіться, те, про що ми зараз говоримо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія, я не проти. Я ж більше... Я не проти, но... Я все розумію, но питання. От ми оптимізуємо наукові установи. Було 180, стало 179, планується 179. Ну те ж собі оптимізація, теж таке є, але все ж таки оптимізація. Тут питання... тут багато питань, насправді.

Скажіть, будь ласка, Анатолій Глібович, а як ви особисто оцінюєте систему управління Національної академії наук. Це просто от... Як ви оцінюєте? От ви щойно зробили нам маленьку лекцію про те, що є президія, є секції, є відділення, є інститути, є врешті-решт наукові установи. Ви кажете, ви їх оптимізуєте. Я вам з ходу можу назвати десяток, які не варті взагалі нічого, і ми можемо про це сперечатися, але ви справді розумієте, що я їх знаю. Але питання в тому: от як ви оцінюєте систему управління? От ви – саморегульована організація. Билися за це всі, всі, хто стояв у витоків Національної академії наук, бо це має бути саморегульована організація, яка сама собі ставить цілі, сама їх і досягає. І це правильно. І таким чином вона є незалежна, але підтримується державою.

Але скажіть, будь ласка, от як ви реально оцінюєте систему і структуру управління. Чи здатна Національна академія наук от справді реформуватися і стати більш ефективною? Без жодних образ, я вас прошу, я нічого, нікого не ображаю і не обвиняю зараз, не звинувачую, але Міністерство фінансів теж має певну логіку в своїх запитаннях і в своїх зауваженнях.

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Я думаю, що академія здатна. По-перше, тут вже починає працювати закон, ті позиції, які позбавляють можливості довго обіймати якісь керівні посади, це вже буде працювати на зміну ситуації. Окрім того, нам потрібно, дійсно, трошки ще більше витратити коштів на оце от оцінювання, про яке говорила Юлія Василівна, в тому сенсі, що, ну, от ми його намагаємося проводити якомога якісніше, але, ну, фактично у нас є тільки там двоє-трьох людей, які от займаються формуванням цих комісій, підбором експертів і так далі. Крім того, якихось експертів треба було би запросити з іншого міста чи, можливо, навіть з іншого, так би мовити, закордону. Під це коштів немає. Якщо цю справу ще трошки підперти фінансово, ну, воно могло би бути ефективним. Я вам гарантую. Тим більше, що в основі своїй я все-таки не є в чистому вигляді штабіст. Я дозволю собі сказати, польовий командир. І сам займаюся науковою роботою. І от ті стосунки, які є у відділенні, та регуляція, яка існує у відділеннях, в секціях, вона є абсолютно здоровою. Абсолютно здоровою. І просто потрібно трошки ще дати часу і дати фінансування, і все воно запрацює.

От знову ж таки, оцей конкурс по 1230, який зараз ми проводимо, він дуже на відміну від того, що було раніше, це дуже жорстка конкурентна боротьба буде. Це вже немає того, як ви кажете, що хтось кудись подзвонив, хтось з кимось домовився. Експерти незалежні. І навіть керівництво президії не може вплутувати, немає право вплутуватися в результати цієї експертизи. Ото як експерти вирішують незалежні, отак воно і буде. Вже навіть ні академіки, секретарі, ні віце-президенти в цю справу не можуть втрутитися. Тобто ми все ж таки рухаємося вперед, можливо, не так швидко як хотілося.

Дякую. Я не знаю, наскільки я відповів на це питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Анатолій Глібович.

Колеги, чи є у вас ще запитання?

_____. Хотів би трошки вивести це питання за рамки програми 1230, яке прозвучало, про необхідність залучення міжнародних закордонних експертів. Це трошки ширша проблема. Вона у нас є і при оцінюванні проектів, і при оцінюванні проектів... Якщо, скажімо, в Національному фонді досліджень...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви маєте на увазі неможливість їх залучати і оплачувати?

..... . Тут дві є проблеми. Одна проблема, скажімо, якщо це можливість, вона закладена і закладається зразу в порядку конкурсного відбору, обов'язковість залучення міжнародних експертів. Я в першу чергу кажу про це. Зараз у нас ситуація така, що скажімо при атестації інститутів можна залучити іноземного експерта, якщо директор інституту чи хтось інший придумає механізм, як це зробити. Грубо кажучи, умовить когось приїхати просто так. Але це теж ви розумієте, які має недоліки. Тобто є дві проблеми.

Перша. Закласти законодавчо оціню обов'язковість з залучення іноземних експертів. Бо інакше ми ніколи не розрулимо із тієї ситуації, коли у нас прекрасна методика, і за тією методикою 80 відсотків установ будуть отримувати категорію "А", двічі буде один знаходитись. Розумієте? Тобто ця проблема, вона просто, Україна велика, але ми занадто маленькі в плані науки, ми всі всіх знаємо, всі один одного. І дуже важко оцінювати, коли тебе поставлять в комісію по атестації, дуже важко сподіватися, що люди, дійсно, не закриють очі на щось і так далі. Тобто ми маємо просто це визнати.

І коли ми кажемо про цену вопроса, то вона мізерна порівняно з... Тобто Юлія озвучували 2 відсотки, які є у в Британії. Якщо робити це трошки меншим рівнем шика, ми робили оцінки з урахуванням того, що державна атестація відбувається раз на 5 років, це виходимо на цифру 0,5 відсотка від фінансування. Тобто ми брали і просто робили оцінки конкретно по Академії наук, скільки треба на те, щоб залучити. І ця ж проблема, вона у нас є і тут.

І вона в нас є ще в одному питанні. Коли ми кажемо про розробку якихось пріоритетних напрямів розвитку науки і технік, про якісь форсайтні дослідження, ми теж обмежені тим, що ми не закладаємо на це гроші. Вибачте, тобто інвестувати мільйон для того, щоб правильно розподілити мільярд. Ми маємо до цього нарешті прийти, і ці гроші закладаються.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жодних заперечень немає. Дякую вам дуже.

Колеги, якщо в колег більше немає запитань до Національної академії наук. Чи є?

Є пропозиція. Ми зараз пройдемося і по інших пунктах. Але давайте в зв'язку, власне, я думаю, що в інших буде приблизно, в інших академіях наук, у нас будуть схожі запитання. Є пропозиція не закривати, через те, що у нас

залишилось 20 хвилин, є пропозиція не закривати зараз засідання комітету, а перенести його на завтра на першу годину дня. Це буде останній день подання правок і пропозицій комітетів. І для того, щоб ми правильне рішення прийняли і з огляду на те, що у нас не вистачає інформації, давайте ми залишимо, коли через 20 хвилин закінчимо засідання комітету, відкритим. Завтра о 13 годині зберемося тут, колеги, і завтра на 13 годину ми продовжимо.

У мене прохання, щоб закрити зараз дане питання, до Національної академії наук. Я вас дуже прошу, Анатолій Глібович, можна нам більш детальні дані. Ніхто не проти підтримати, нам просто потрібно, ми мусимо знати, що нам пояснювати в бюджетному комітеті. Бо бюджетний комітет буде воювати не на життя, а на смерть, ви ж знаєте.

Давайте спробуємо, колеги, на прохання Івана Григоровича, давайте спробуємо на 12-у, у нас Погоджувальна рада об 11-й. Колеги почнуть працювати, а я просто доєднаюся трішки пізніше.

Добре, дякую, Анатолій Глібович.

Давайте на 12-у, щоб ми точно могли зібратися, у нас буде пару годин, щоб поговорити.

Наступне питання: Національна академія медичних наук. У мене тут одразу, я розумію, що з нами є представник з Національної академії медичних наук, і ми зараз проговоримо про це. Але в мене є одразу запитання. Ваша пропозиція на збільшення на 136 мільйонів 666,6 тисяч стосувалася і обґрунтування мало одне: в проекті Закону про держбюджет не забезпечено виконання Постанови Кабінету Міністрів від 10.07 №822, якому ми вже сьогодні стільки уваги приділили. І зазначеною постановою передбачено підвищення оплати праці наукових працівників з 01.09.2020 року, і для виконання зазначеної постанови Академія медичних наук просить додатково, власне, всю цю суму, 136 мільйонів 666,6.

МІХНЬОВ В.А. Якщо це буде підвищення, то ми просимо, щоб було компенсовано, якщо буде це підвищення, да.

Що стосується бюджету, то ми отримали бюджет на рівні, приблизно, минулого року. Це є результатом компромісу між академією і бюджетним комітетом. Тому що Президент був двічі на цьому засіданні, і він відстоював ці

позиції. Це, безумовно, тільки половина, а може і навіть менше половини від того, що нам потрібно.

У мене є розрахунки, за якими бюджетними програмами нам треба додати гроші. Але оскільки це було в минулому році, і ми вижили, це бюджет виживання, це не бюджет розвитку. І тому я, оскільки... склалася така складна ситуація, бо ці два роки була війна між Міністерством охорони здоров'я і Академією медичних наук. Тому що вважали, що треба клініки відібрати, клініки віддати під керівництво Міністерства охорони здоров'я, не розуміючи, що наші клініки – це наукові підрозділи, це клінічні підрозділи, тому що вся наука робиться там.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, а як у вас стосунки з нинішнім керівництвом Міністерства охорони здоров'я, чи там здоров'я нації, як воно зараз називається?

МІХНЬОВ В.А. Тому що воно проводило певну політику...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, у вас зараз стали кращі стосунки?

МІХНЬОВ В.А. Зараз у нас, да, зараз у нас нормальні стосунки. Принаймні у нас було засідання президії...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вже ніхто не хоче відбирати клініки?

МІХНЬОВ В.А. Був заступник міністра, і ми домовились, що у нас буде так, як треба. Тому що міністерство робить свої справи, ми робимо свої справи. Ми значний сегмент в охороні здоров'я. У нас лікується приблизно 600 тисяч, навіть трошки більше, хворих. І результати у наших клініках найкращі в Україні. Вони дорівнюють тим результатам, які є за кордоном.

Я можу навести приклад. За останні роки було прооперовано 12 тисяч, зроблено операцій на відкритому серці, при шунтуванні і тільки 0,5 відсотка смертності. Це краще ніж в клініках Європи. Це один тільки приклад.

Ми працюємо тому, що у нас завжди був інноваційний принцип діяльності. Це ідея, розробка і втілення, впровадження, клініки роблять саме так. Чому вони найкращі? Тому що там працюють науковці, там ідеї, там розробки, і вони тут же втілюються в самих клініках. Воно так є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам дуже.

Скажіть, будь ласка, нинішнє керівництво МОЗ більше не хоче забирати клініки?

МІХНЬОВ В.А. Ще раз?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Більше не хоче забирати клініки?

МІХНЬОВ В.А. Зараз ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

МІХНЬОВ В.А. Зараз ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Отже, якщо я правильно розумію, то у вас є узгоджений бюджет з бюджетним комітетом, і вам потрібно ці 23 мільйонів для виконання постанови 822, якщо воно буде в тому вигляді.

МІХНЬОВ В.А. Ми будемо задоволені, якби хоч трішки нам щось додали, але в межах можливого. Тому що у мене тут є розрахунки, що нам треба для того, щоб академія жила на повну силу і в повному обсязі виконувала свої статутні зобов'язання. Але це виходить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, а ви про це говорили і показували ці пропозиції Міністерству фінансів і бюджетному комітету?

МІХНЬОВ В.А. Безумовно, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І що вони сказали?

МІХНЬОВ В.А. Поки що, я кажу, що це є результат компромісу між академією і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розумієте, от дуже важко насправді дивитися на пропозиції Академії наук, коли ми просимо 25 мільйонів, наприклад, як по програмі 1020 Національної академії наук, а з них 21,6 іде на заробітну плату. Ми просимо 136 мільйонів Академії медичних наук, і всі 136 мільйонів ідуть на

заробітну плату. Колеги, а де закупівля нового обладнання? Де реактиви, які потрібні, чи вони фінансуються гарно? Щось я сумніваюся. Чому ми не просимо додатково, чому ми не йдемо в інвестиційні проекти? Чому ми не просимо гроші на інфраструктуру, на наукову інфраструктуру?

МІХНЬОВ В.А. Тут у мене ... те, що на жаль в цьому бюджеті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам можу розказати фідбек бюджетного комітету.

МІХНЬОВ В.А. ...абсолютно не передбачені кошти на інвестиційні проекти, абсолютно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я вам можу дати фідбек або те, що думає бюджетний комітет. Бюджетний комітет думає просто: до нас приходять за підвищенням заробітної плати. Ми не готові підвищувати заробітну плату, ми готові давати гроші на розвиток. Повірте, ми прийшли з досить непростого, насправді, новою статтею видатків розвитку, ті, що зараз зарплата називається видатками розвитку, те, що ми закладали в бюджеті на фінансування інфраструктури закладів вищої освіти. Дуже важка стаття, яка дуже важко сприймається. Але ми змогли довести, пояснити навіщо це. Більше того, показати пару проектів, які могли б фінансуватися. Більше того, там жоден з них не закладається фіксовано, вони всі підуть на конкурс, і конкурсна комісія там буде МОН, і депутати народні будуть наполовину. І конкурсна комісія буде відбирати, куди підуть, які проекти фінансувати. Але ми показали, на що ми хочемо, щоб витрачались ці гроші, не розмазувались по одному мільйону на 200 університетів, а фінансували 5-7 проектів, але гарних, таких, які будуть мати, які можна зробити за рік-півтора, побудувати нові корпуси, зробити нові фесіліті, і лабораторії і так далі. І тоді, щоб ви розуміли, у бюджетного комітету була реакція: давайте ми ще закладемо, хоча б трішки, ми розуміємо, що ми мільярд дати не можемо, але давайте хоча б трішки ще додамо. Тому що це все ж таки про розвиток. І от тут в мене виникає до всіх академій наук очевидне питання: чому тут немає розвитку?

МІХНЬОВ В.А. Я не знаю. У нас минулого року було виділено 436 мільйонів на інвестиційні проекти. У нас будуються великі корпуси в Інституті імені Амосова і в інших. Але цього року...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка... Це питання до всіх академій наук. А ви подаєтесь на інвестиційні проекти, які входять в МЕРТ, Міністерство економіки? У них більше 2 мільярдів закладено на інвестиційні проекти. Кожен перший квартал вони збирають інвестиційні проекти, конкурсна комісія їх розглядає, і потім вони фінансуються. Це якраз великі інвестиційні проекти. У них там є обмеження щонайменше від року і так далі, тобто вони там на 3-4 роки, але це будівництво нових корпусів, це університети, які отримали інвестиційний проект на побудову льотної смуги і закупівлю літаків. Чому ми на це не йдемо, колеги?

МІХНЬОВ В.А. Цей рік подавали ці проекти, але фінансування ми не отримали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правильно. Але ж ми ж їх захищаємо, хоч намагаємося захищати. Ну, якимось, колеги, давайте ставати в проактивну позицію, бо інакше ми ніколи не зможемо отримувати гроші, інакше ми насправді будемо отримувати фінансування за остаточним признаком, да. Як це називається? Залишковою ознакою, да.

Дякую, колеги, з Національної академії медичних наук. Принаймні зрозуміло і чітко, дякую вам дуже.

У нас дуже мало часу. Давайте Національна академія наук, якщо можна. 676 мільйонів...

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Аграрних наук. А я не сказав яких? Вибачте. Національна академія аграрних наук, 676 мільйонів 100 тисяч.

ГАДЗАЛО Я.М. Дякую, шановний Сергій Віталійович.

Шановні народні депутати! Я перш за все хотів би сказати, що Національна академія аграрних наук фінансується за чотирма державними бюджетними програмами. І основна програма – це науково-технічна діяльність в сфері агропромислового комплексу, куди входять фундаментальні, наукові дослідження, прикладні, наукові розробки, підготовка кадрів, видавнича діяльність і збереження та розвиток об'єктів, що встановлено національне

надбання. У нас в академії 71 наукова установа, з них 31 науковий дослідний інститут, решта – дослідні станції. Сюди входять 11 об'єктів національного надбання і 10 на науковій основі, які мають статус національних.

Сталося так, що ситуація у нас, те, що розказував Анатолій Глібович по Національній академії, вона у нас усугубилась тим, що в минулому році, те, що сказав Іван Григорович, у нас було вкінці в проекті було все нормально прописано, цифра, яка практично в останні 10 років більше академія не фінансувалась. Це на рівні 50-51 відсотка від потреби мінімальної, решта коштів ми заробляли, і так ми фінансували, фінансувалась академія.

Я передивився всі роки. В 2012 році у нас не по бюджету було 520 мільйонів гривень. Потім було трошки зменшували, потім збільшували. Але в минулому році щось сталося так, що зняли і написали за рахунок коштів спецфонду. А кошти спецфонду – це є кошти, які заробляють наукові установи, і вони мають своє призначення, бо це господарська діяльність в основному. Продали насіння, купили засоби захисту, заплатили людям зарплату, купили мінеральні добрива і знову посіяли дослідні ділянки. Тобто є вже та проблема, яку згадував Іван Григорович, що вже правоохоронні органи до деяких установ приходять із претензіями. І в результаті виникла цифра в проекті бюджету 310 мільйонів. Це практично цифра цього річчя. Мінус цих 200 мільйонів, 284 нам залишили в цьому році. І потім Мінфін робив Ми зустрічалися багато раз, раз, напевно, біля десятка з міністром фінансів, проговорювали, виходу не знайшли. Сказали, при уточненні бюджету ми вам поправимо. Но на сьогоднішній день не поправили. У нас науковці на сьогоднішній день, і по вересню заборгованість вже 10 мільйонів гривень. Тобто ми фінансуємося, як з куліс: заробили кошти, перерозподілили. Якщо їх можна перерозподілити, бо не всі кошти можна, є представник Міністерства фінансів пан Роман, він знає, їх перерозподіляти.

Тому ми звернулися і в бюджетний комітет, ми зверталися і до вас, щоб все-таки при мінімальному фінансуванні 986 мільйонів, які нам треба, хоча б нам профінансувати 676 мільйонів коштів для того, щоб можна було нормально вести наукову і науково-технічну діяльність, збереження Національного фонду, національного надбання. Плюс у нас зберігається генофонд, який найбільший в

Європі рослин: 149 тисяч екземплярів. І генофонд тварин. Сьогодні в аграрному бізнесі, десь на рівні 75 відсотків всіх тварин – це селекції Національної академії аграрних наук. І відповідно, приблизно, в середньому, коли брати всі культури, десь така кількість і по сільськогосподарських культурах.

Коли нам кажуть, що неефективно використовується земля, я в історію можу, далеко не буду заходити, років 5 назад. І будівля була забрана на Суворова, 9, відчужена в незаконний спосіб, і 111 тисяч, третя частина ріллі, була передана комерційним структурам в користування, теж в незаконний спосіб.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В незаконний. А ким?

ГАДЗАЛО Я.М. Розпорядженням Кабінету Міністрів, а це підзаконний акт. А законом заборонено передавати. І це все ми повернули назад, але ми повернули частину господарств банкрутами. Ми повернули їх з заборгованість у 340 мільйонів, які ми повернули за 4 роки тим, хто виставляв через суди цю заборгованість. Ми повернули будівлю, двічі дійшли до Верховного Суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, який земельний фонд в Національній академії аграрних наук.

ГАДЗАЛО Я.М. Загальний фонд 464 тисячі гектарів землі. З яких майже 100 тисяч, майже 100 тисяч під інфраструктурою. Це токи, дороги, посадки, майже 100 тисяч гектарів ріллі. Це 25 тисяч в Криму і це 15 тисяч по ту сторону розмежування – Донецьк, Луганськ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А 15 років тому скільки було?

ГАДЗАЛО Я.М. Так і було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не зменшилось?

ГАДЗАЛО Я.М. Ні. Десь тисячі 2-3, яку передали атошникам в перші роки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ким обробляється ця земля?

ГАДЗАЛО Я.М. Земля обробляється дослідними господарствами безпосередньо. І частина землі в цих господарствах, які 50 тисяч гектарів землі вони на банкрутстві, тобто там управляють арбітражні керуючі тією землею. І ці господарства, які виводили з цього, щоб вони не зайшли на банкрутство, і 340 мільйонів боргів треба було гасити по 10, по 15 мільйонів по окремих господарствах. Поскільки не залишилося...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І хто довів їх до банкрутства?

ГАДЗАЛО Я.М. А довели до банкрутства так звані інвестори. Я не працював в академії тоді. Так звані інвестори. Інакше я можу назвати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А хто допустив туди, так званих, інвесторів?

ГАДЗАЛО Я.М. Завели розпорядження №111, здається, 112, 113-р 2012-2013 року, я не працював тоді в академії.

_____. *(Не чути)*

ГАДЗАЛО Я.М. Уряду. Потім розпорядженням уряду були і відмінені ці постанови, землю повернули. Але повернули землю без худоби, без техніки, без нічого. Ото ми так ці 4-5 років практично ми погасили всі борги, але ці господарства, які були на банкрутстві, частина з них ще залишилася сьогодні, і ми сьогодні займаємося в судах, щоб вивезти їх з банкрутства.

В минулому році... відносно землі. Ми направили в Комітет з питань аграрної політики і земельних відносин пропозиції щодо, оскільки нас люди турбують, і ми обіцяємо їм, що ми віддамо їм так, як колись розпаювали землю навколишніх селах, частину землі, яка треба для науки, ми пропонуємо залишити. А оскільки середня земельна частка складала по Україні десь 2 гектари, коли було розпаювання ще в ті роки, віддати працівникам дослідних господарств, пенсіонерам з їх числа і працівникам соціальної сфери, які живуть в цих селах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, що віддати їм?

ГАДЗАЛО Я.М. Щоб прийняти проект закону, ми передали, щоб розпаювати землю, частину землі. Да, частину землі розпаювати серед працівників, пенсіонерів і серед працівників соціальної сфери.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна мені до вас на роботу? Щоб нам теж потім розпаювали.

ГАДЗАЛО Я.М. Я не зрозумів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нічого страшного, це неважливо.

Дякую вам дуже. У мене до вас буде таке саме прохання, на завтра на 12 годину підготувати детальний розпис того, куди підуть ці кошти, по кожній програмі, якщо можна. Комітет завтра прийме рішення. Чи у комітету є, вибачте, зауваження, пропозиції?

_____. Просто найбільшу кількість грошей просять, а розписано менше всіх, тут взагалі незрозуміло на що, не розписано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власне, про це і мова.

Колеги, я перепрошую перед усіма колегами з Академії наук, особливо перед Академією педагогічних наук, правових наук і Академією мистецтв. Ми, на жаль, просто фізично зараз не встигнемо розглянути ці питання.

У мене таке саме прохання до вас. Прошу, візьміть на завтра на 12 годину, ознайомте членів комітету з тим, куди ви хочете направити ці гроші. Ми вам будемо вам дуже вдячні. Комітет завтра продовжить своє засідання о 12-й. Якщо ніхто не проти. Да, о 12-й.

Дякую вам усім.